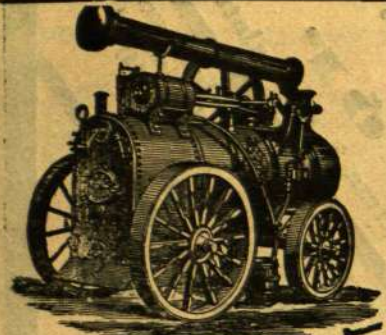

ROBEY és TÁRSAI hírneves gőzcséplőgépei.

ROBEY és TÁRSAI

LINCOLNBÓL (Angolhonban) BUDAPESTEN.

Iroda: Gyár és raktár: IX. Üllői út 1. szám. IX. Rákos-utca 7. sz. ajánlják országwide legjobbnak ismert

tűzanyagot megtakarító szén, fa és szalmafütésre berendezett

GŐZMOZDONYA IKAT Szab. „vasgerendás” oséplőgép. 4432

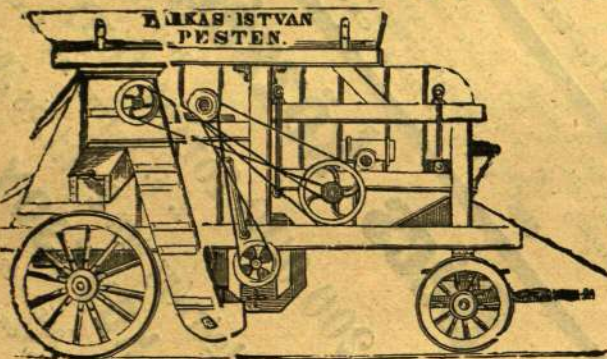
felülmulhatlan és bármely időjárás viszontagságainak legjobban ellentálló

vasgerendás cséplőgépeiket

szabadalmazott magán élető szerkezettel vagy anélkül. Kazal-építőket, lőjárgányokat, kézi cséplőgépeket, kasszáló és arató gépeket. Malmokat, szeska és répavágókat, Bakerféle rostákat, triourókat és minden más a gazdasági gépszakmába vágó eszközeiket. Mindennemű javítások gyorsan és legolcsóbban teljesítenek. Bővebb tudósítással és árjegyzékkel szívesen szolgálnak: ROBEY és TÁRSAI Budapest, IX. Üllői út 1. sz.

Farkas István gépgyára

Buda- pesten Üllői út 5. sz. a.

Buda- pesten Üllői út 5. sz. a.

Van szerencsém ezennel

lóerőre alkalmazott cséplőimet, rostáimat

melyek készítésére már évek óta kiváló figyelmet fordítottak a t. cz. kisbirtokos uraknak megvételre ajánlani. Gyártmányaim mind szilárdság mind szélesség tekintetében nem hagynak több kívánni valót. s e részben hivatkozni merek számos vevőimre, kik a tölem vásárolt gépekkel mindenkor teljesen meg voltak elégedve.

Szolgálhatok 3—4 lóerőjű gőzcséplőkkel is, melyek csekélyebb súlyoknál fogva az országutaktól távol eső helyekre, valamint hegyes vidékekre is könnyen szállíthatók. Készletet tartok egyéb gazdasági gépekből is, úgy mint elkékből, boronák- ból, hengerekből, szeska és répavágókból, konkolyzedőkéből stb. s a kapott megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítem. Levélbeli megrendelésekre bővebb felvilágosítással azonnal szolgálok. 4592 Farkas István, gépgyárnok.

NŐKNEK koritniczai fürdőigazgatóság,

Oszták-Magyarország leg-ökölőbb orvosai és tanárai Koritnicza vasvártalmu savanyúvizű jó reményű nőeknek kik könnyen és minden baj nélkül szólni akarnak a legelőkelőbb ajánlják — aranyes bántalmakban fellépülje Carlsbadot és Marienbadot. Részletes programot kívánatra ingyen szétküld a (Liptó megye) Viz kapható Edeskuty L. m. kir. udvari levélviz szállítónál, Radocsay és Banyainál és minden gyógyszeriar és fűszerkereskedésben. 4477

A FRANKLIN-TÁRSULAT

magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent minden könyvárusnál kapható: Közhasznú

CSALÁDI KÖNYVTÁR.

Egy-egy kötet fűzve 40 kr.

1. Legújabb levelező-könyv a magyar nép számára. Szerk. Verőczy Sándor.
2. Az alkalmas házi ügyvéd és törvényjárás tanácsadó. Szerk. Verőczy Sándor.
3. Magyarország története rövid vonásokban. Szerk. Károlyi.
4. 5. Regelő István bácsi. Mulatva oktató család-könyv. Szerk. Májor István.
6. Gazdasszonyok könyve. Vörös Esztertől.
7. Az ügyes szakácsnő. Vörös Esztertől.
8. 9. Egészség könyve. Beniczky Irmától.
10. A tellások világa. Gyakorlati útmutatás a baromfi és különféle diszmadarak czélszerű ápolására és tenyésztésére. Irta K. Beniczky Irma.
11. 12. A mindennapi életből. A nőknek. Ruzs K., Moleschott, Doeberiner s mások után írta K. Beniczky Irma. Két fűzet.
13. A divat szépség. Műveltség- és erkölcs-történeti kútfők nyomán. Irta Beniczky Irma.
14. Házasságunk! Irta dr. Sikor József.
15. Gyakorlati széklet. Tekintettel a házi életre. Irta K. Beniczky Irma.
16. Anyák könyve. A gyermek első nevelésének legfontosabb kérdéseiről. Irta Dr. Riecke G. A. Fordította K. Beniczky Irma.
17. A nők apró kötetmei s ezek fontossága az életben. Irta K. Beniczky Irma.
18. Babonáság a salonban. Irta K. Beniczky Irma.
19. Tanácsok a gyermekek természet szerinti nevelésére. Irta dr. Steiner János, a prágai gyermek kórház orvos-igazgatója. Ford. K. Beniczky Irma.
20. Gyakorlati szépitészet. Az egészség és szépség természet szerinti ápolása. Dr. Klenke Armin után K. Beniczky Irma.
21. A feleség. Irta Dr. Sikor József.
22. A nők előnye. Irta Dr. Sikor József.

Kiadja és nyomatja Franklin-Társulat Budapestben, egyetem-utca 4-ik szám.

Mellbetegek

figyelmébe. A Hoff-féle malátá-készít- ménvek az egész világon leg- kellemesebb és leggyorsab- ban ható orvosszereknek bi- zonyultak hurut, sőt idült köhögés, valamint rekedtség, mell-, gyomor- és torok-bán- talmak ellen; úgy szintén mindig erősítőleg és vérja- vitólag hatnak üdülők, el- gyengült és vérszegény egy- neknl is.

Köszönő-irat

1878. május 16-ról. Budapest, 1878. május 1. Kellemes kötelesség rám nézve kinyilatkoztatni, hogy nóm, ki a tél folytán igen he- ves hurutban szenvedtem, any- nyira, hogy megfulladástól is féltettem, a Hoff János-féle sü- rített malátakivonatot haszná- lata által azt egészen elvesz- tettem. Merschitz István, dob-utca 66.

A Hoff János-féle es. k. ud- vari malátakészítmény-gyár Bécs, I., Bräunerstrasse 8. Hoff János főkja Budapestben: kalap-utca 10. szám.

Égési alpesi gyógyhely, gyógyhely, sós-fürdők. **Bad Reichenhall** Savó- gyógygyógyászat, belgyógyászati, légnyomási készülék. Reichenhalli fürdő. Vasúti állomás. 4601 Kimerítő tervezetek díj nélkül a kir. fürdő-biztosi hivatal által.

Harkányi gyógyfürdő Magyarország Baranya megyében Mohács-pécs-barcsi vasút Pécs és Villány állomásai közelében. Fürdő-évad május hó 1-től sept. hó 30-ig. 50 R. foku természetes meleg artézi forrás, kenes hévíz kitűnő gyógyhatással. Posta, távirat. 4523 Minden bővebb tudósítással készséggel szolgál a fürdő-igazgatóság.

A FRANKLIN-TÁRSULAT magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent minden könyvárusnál kapható

GÖRÖG REGÉK. COX GYÖRGY után az eredeti angol második kiadás szerint magyarra fordította s bevezetéssel ellátta KOMÁROMY LAJOS, tanár. Három fűzet fűzve 2 frt 20 kr. — Egy vászonkötetbe kötve 2 frt 80 kr.

Francia és magyar **BESZÉLGETÉSEK ÉS TÁRSALGÁS KÉZIKÖNYVE,** vagy **TÖKÉLETES UTMUTATÁS** azok számára kik magukat a két nyelvben helyesen és könnyűséggel kifejezni ohajtják. *Coursier után Karády Ignác.* Ötödik kiadás. (Zsebkiadás, 356 lap.) — Ára fűzve 1 frt 20 kr. Angol vászon-kötésben 1 frt 60 kr.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG évi előfizetése 12 frt, 6 frt, 3 frt, 4 frt, 3 frt. POLITIKAI UJDONSÁGOK egyévi előfizetése 6 frt, 4 frt, 3 frt, 4 frt, 3 frt. Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: előfizetése 8 frt, 4 frt, 3 frt, 4 frt, 3 frt. Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: előfizetése 6 frt, 4 frt, 3 frt, 4 frt, 3 frt. 26-dik szám. 1878. BUDAPEST, JUNIUS 30. XXV. évfolyam.

WADDINGTON, BISMARCK HERCEG, RÜLOW. GORCSAKOFF HERCEG, BEAONSFIELD LORD, MEHEMED ALI PASA. SALISBURY LORD, ANDRÁSSY GRÓF, HOHENLOHE HERCEG. ODO RUSSEL LORD, SAINT-VALLIER GRÓF. A BERLINI KONGRESSZUS TAGJAI.

A kongresszus.

Az újabb kor történetének bizonyára egyik legfontosabb mozzanata az, mely most a német birodalom fővárosában vajúdik. Európa minden nagyhatalmasságának ott vannak összegyűlve vezérő államférfiai, oly széles körű meghatalmazással, a minőhöz hasonlóval eddig csak az uralkodók bírtak tanácskozásaikon. A berlini kongresszus korszakot alkotó pont lesz a jelen század nagy eseményeinek folyamában, ha eléri célját, — s talán századokra kiható jelentőségűvé válik akkor, ha nem éri el.

Összegyűltek az államok vezérférfiai, hogy oly állapotot teremtsenek, melyet ők rendezettnek, a békét biztosítónak, a civilizáció követelményeit megvalósítandónak, s az érdekelt államok igényeit teljesítendőnek mondanak.

Az 1855-ki párisi és az 1861-ki londoni egyezményt, mely szintén hasonló módon, a hatalmak kölcsönös beleegyezésével kötöttet, Oroszország összetépte s oda vágta Európa lábaihoz, fegyverrel támadta meg Törökországot, tömérdek áldozatok s katonai presztígiének elvesztése árán ugyan, de legyőzte azt s a párisi és londoni szerződések helyére oda állította a san-stefánói békekötést, melyet ő diktált a letiport ottomán birodalomra.

Most a hatalmasságok azért ültek össze, hogy úgy a megsemmisített párisi és londoni, mint a helyébe erőszakolt san-stefánói egyezmény fölött tartanak esküdtzéki ítéletet. Mert ama két szerződés nemcsak a török birodalom jogkörét irta körül, nemcsak az európai hatalmak védelme alá helyezte azt, nemcsak az orosz és török közti viszonyt rendezte: de rendezte a viszonyt a kelet és nyugat között s rendezte minden európai állam viszonyát Törökországhoz, s azt módosítani, azon változtatni egy állam sem engedheti másnak. Az európai érdekekhez e kérdésben még minden államnak speciális érdeke is járul, melynek megővéséről neki magának kell gondoskodni.

Ez általános megjegyzésekből is kiderül a berlini kongresszus történeti nagy fontossága, s ez is indokolja, hogy miért van most függesztve minden szem Berlinre, honnan a legnagyobb szabású intézkedések, államok csoportosulása, szövetkezése, szembe állása, talán alakulása vagy felbomlása várható.

Junius 13-a volt a kongresszus formaszerű megnyitásának napja. A berlini nép nagy tömegekben lepte el a Wilhelmstrassét, melyben a kongresszusi palota áll. De kíváncsiságát nem elégíték ki a látogatás. Csak gróf Andrássy Gyula, monarchiánk meghatalmazottja, és Saint-Vallier, Franciaország képviselője, robogtak elő teljes díszben, pompás stílusú fogatokon, — Európa többi képviselője egyszerű, szerény zárt hintókban jelent meg a palota udvarán, honnan az ülésterembe vonultak.

A palotát nemrég rendezték be a kongresszus céljaira. Berlin egyik legszebb részén fekszik a tekintélyes kastély, a Vilmos-téren, a hasonnevű ut végén. Körötte pompás uri lakok csoportosulnak a tágas piac mind a négy oldalán. Valaha Lengyelország egyik legtekintélyesebb családjáé, a Radziwill hercegeké volt, s most is e nevet viseli, habár jelenlegi tulajdonosa Bismarck, a német birodalmi kancellár.

Maga a kongresszusi terem a kastély első emeletében, a közép épületben foglal helyet, s két tágas márvány lépcső vezet egy rengeteg előszobába. Innen nyílik a jelenlegi tanácskozási terem, egy nagy és szép helyiség, aranyozott fejtér faldíszítéssel. A tanácssterem mellett két külön társalgó szoba van, a kongresszus azon tagjai számára, kik külön akarnak értekezni egymás között. Egy negyedik teremben, mely egy

szép kertre nyílik, a buffét van berendezve. Végül az előterem mellett van még egy negyedik társalgó a titkárok számára.

A tanácskozási terem máskor táncszínhelyiségül szolgál, most azonban a szükséghez képest, van berendezve. Vastag szőnyeg borítja a padlót s az ajtókat kettős függönyök takarják, hogy se a külső zaj be, se kivált a tanácskozás valamely áruló szava ki ne hasson. Mert a tanácskozások folyama titkos, s magokat a tagokat is becsület-szó kötelezte az itt hallottak titkon tartására, mind addig, míg kész eredménnyel nem állhatnak elé.

A terem közepén egy patkó-alaku asztal áll, zöld posztóval borítva. A köréje helyezett karosszékek szintén zöld bőrrel fedvék.

A mondott napon déli egy óraker gyűltek össze a meghatalmazottak. Az elnöki széket az asztal mellett a német birodalom kancellárja, a „mindenható“ Bismarck foglalta el, hatalmas athletai természetével s törhetetlen akarattal tanuskodó, szigorú s legkevésbé sem megnyerő arczával.

A többi meghatalmazott az általa képviselt állam francia nevének kezdőbetűje szerint, abc-rendjében sorakozott. Bismarcktól jobb felől tehat Andrássy gróf, monarchiánk (Austria-Hongria) külügyminisztere és kongresszusi első meghatalmazottja foglalt helyet, honvéd-tábornoki egyenruhában, szikár nyulánk természetével, erős vonású, barna arczával, s gazdag bodros fekete hajával.

Mellette Károlyi Alajos gróf ült, monarchiánk berlini nagykövete, a legtekintélyesebb magyar mágnások egyike s Bismarcknak is kedves embere. — Ő mellé h. Haymerle sorakozik, mint monarchiánk második meghatalmazottja a kongresszuson, ki mint egykor követségi tanácsos Konstantinápolyban, jó ismerője a keleti viszonyoknak. Egy év előtt Olaszországban volt nagykövet.

Ezek után Anglia megbízottjai következnek: Beaconsfield lord, miniszterelnök, a költő és államférfi, ki törekény, gyöngéd testalkatával, melyen a nagy kor is nyomot hagyott már, feltűnően elült a kongresszus néhány marciális egészséges alakjától; továbbá Salisbury lord, a nagy kopasz gondolkodó homlokú, szép szőke szakálu, elegáns, finom diplomata, szelíden néző szemekkel, óriás természetű; végül Odo Russel, a berlini angol nagykövet és harmadik meghatalmazott, ki szőke fejével s pápaszemével valami német egyetemi professzort juttat az ember eszébe.

Az ellentétek érintkeznek, — tartja a közmondás, s a kongresszusi zöld asztalnál csakugyan így van: Anglia után Oroszország következik és pedig elsőnek az öreg Gorcsakoff, a régi diplomata nemzedék ez utolsó élő tagja, a kilenczedik évtizedet viselve vállain, melyeket ezuttal még a betegség is roskaszt. Hordszéken vitéti föl magát az ülésekre, melyeknek némelyikéről el is marad. De ha ott van is, inkább szomszédjának, Svaloff grófnak engedi át a szót, Ignatieff és az általa képviselt panszlavizmus ez állítólagos ellenségének, az orosz békepárt egyik oszlopos férfiának, az egykori híres rendőrnemzetnek, ki megnyerő külsejével és rokonszenves modorával igen jó benyomást tesz környezetére, ép úgy, mint jobb felőli szomszédja, Oubril gróf, berlini orosz nagykövet, ki épen azért van ez állomáson, mert épen arra való ember, hogy föntartsa a baráti benső viszonyt a berlini és szent-pétervári udvarok között.

Balra, Bismarck tőzsomszedságában Franciaország képviselői következnek, és pedig elsőnek a jelenlegi külügyminiszter, Waddington, e francziába oltott angol, a ki az angol számitást és alaposságot igen szerencsésen párosítja magában a franczia szeretetreméltósággal és finom-

sággal. Modora választekos, finom, lekötözött, olyannyira, hogy őt tekintik a kongresszus egyenileg legrokonszenvesebb emberének, ki még Bismarckot is meg tudta hódítani.

A franczia külügyminiszter balján a berlini franczia nagykövet, Saint-Vallier gróf ül, ki Thiers alatti ritka diplomaciai képességeinek adá jelét, s a minden francziát gyűlölő Berlinben kitűnő rokonszenvet tudott kelteni. Harmadik meghatalmazottul Franciaország részéről Deprez fungál.

Ezek után Olaszország képviselői következnek, és pedig a külügyminiszter, Corti, ki arczra a legrutabb ember a kongresszuson, s mégis ő az, a ki a legnagyobb és legsikeresebb tevékenységet fejté ki az ellentétek kiegyenlítésében békítő modorával. E törekvésében buzgón támogatja társa, Lauray gróf, ki jelenleg olasz nagykövet Berlinben.

A balszárny végén ülnek a török meghatalmazottak, Karatheodori és Mehemed Ali pasák, kik közül amaz Törökország érdekeinek diplomaciai, emez inkább katonai oldalát képviseli a kongresszuson. A harmadik Sadullah bej.

Végül a közepén, Bismarck-kal szemben ülnek Németország többi meghatalmazottjai: Bülow külügyi államtitkár, Hohentlohe, párisi német nagykövet és Bülow helyettese, Radowitz.

A patkó-alaku asztal két végén a kongresszus titkárai (jegyzői) ülnek: jobbfelől Bismarck Herbert és Bücher, balfelől Busch és de Mouy gr.

Még csak azt jegyezzük meg, hogy az itt közölt arczképek az illetők legújabb fényképei után készültek: Bismarck hercegé legutóbbi berlini fényképe után, a kongresszus első ülését föltüntető képünk azonban a német kancellárt már megnőtt szakállalval mutatja.

A kongresszusi képviselők élet- és jellemrajzi bővebb ismertetése nem volt ez uttal czélunk. Azok legtöbbjéről olvasóink elégséges adatokat találhatnak részint a „Vasárnapi Ujság“ előbbi számaiban, részint a „Politikai Ujdonságok“ ban és különösen melléklapunk, a „Háboru-Kronika“ 60-ik számában, s így elégnék tartjuk azokra utalni az olvasót. Feladatunk ez alkalommal csupán arra szorítkozott, hogy némi fogalmat nyújtsunk az Európát ma első sorban foglalkoztató berlini kongresszus üléseiről, azok szereplőiről, kik közül többet arczképben is bemutatunk.

Tóth Dávid.

Mikor az apámnál már megvacoráltunk, Sokáig ült együtt még egész családnak. Összetolt a szülő és a gyermek-lelkek, Patakok a tóba így olvadnak, téleek.

Volt ott beszéd, mese, szász és ezerféle, Kivált mikor apám Tóth Dávidhoz ére. Szegény öreg, minden beszélgetést rávitt S százszor is elmondá, hogy ki volt Tóth Dávid, A mi családunknak nevezetes őse, Rákóczynak egyik kapitánya, hőse.

Rákóczyt szabadságharcában követte, Villogott a kardja védőleg felette, Lány a menyegzőre nem megy szivesebben, Mint ő a csatákba — s vérzett a sok sebben; De ő ezt nem érte, oly vesztettül harcolt... Vágta mint a répát a ezudat labanczot, Németnek se jó volt mellette elmenni, Paprikást szeretett sisakjokból enni.

Különbön jó ember volt az istenadta, Tarsolyába mindig pogácsa volt rakva S ha úgy táboroztak, fűre heveredtek: Elosztá a néző, balmész gyermekeknek S játszadozott velük — ezek rája másztak, Erdőn vén fa törzsén bogarkák így játsznak, Mindenki nyugodtan lehetett ő töle, Csak a sárga répát s németet gyűlölte.

Rákóczynak egyszer rosra fordult sorsa, Czimbórált némettel egynehány csoportja, Alkuvó fokfákák lettenek a hősök, Hej a magyar sokszor maga ellen győzött! S előtől a hegyeken egész éjjeleket, Táborfüznek nézi a pásztortizeket. Erdőn minden alszik, gubbaszt a sas, kánya, S a jó Dávid egyre Rákócziját várja!

Rákóczy is künn jár, messze tengerparton, Csak szegény Tóth Dávid rekedt vala otthon, Falujában fészlik sebekkel borítva, Kedvetlen köztözi, kelletlen gyógyítja, Megvan a békesség, nincs neki mért félni, De jaj! németek és labanczok közt élni — Nem is élek én itt, esküszöm! — ezt mondta — S fölállott az ágyból, de csak vánszorogva, — Megyek az erdőbe farkas, medvétársnak, Nem bánom, csak soha németet ne lássak. — Könyörög leánya, kéri felesége, Szomszédok marasztják, de mindenek vége, Vállán török puska, hátán meg tarisznya, Megindul a hegynek... nem is néz már vissza.

Megindul... de aztán még is visszafordul... Fölemeli kezét s így szól telt torokból: — Esküszöm, hogy addig haza so' sem térek, Mig ki nem kotródik valamennyi német, Nem akarok én itt csendes szolgál lenni, Éhes ellenséggel egy egy fálból enni, Ne küldjétek nekem erdőmbe se étket, Azt hinném: elpancsolt benne már egy német.

Hanem atyafiak nem lesz így örökre, Szóvetséget köt majd Rákóczyi törökkel, Jönnek a bujdosók, legelő Rákóczyi, Nagyokat fogunk a németekre huzni, Tudom, hogy nem mondják: Köszönöm alásan — Rézst veszek én is a plundraporolásban.

Rengeteg erdőn ki vadász? Erdő patakjában ki halász? Ki szed az odúból vadmezet? Bizony az: Tóth Dávid, ugy nézzed. Ő jár itt a sziklás ut között, Régi, ős barlangba költözött, Mely még alkotóskor hullt oda, Ajtaját is villám nyitotta.

Társasága is van, nagyon szép, Bogarkák, meg szárnyas egerkék, Meg aztán egy öreg remete, Ki cserébe lépett már vele, Dávid szed jó gombát, eleget, S kap helyette köldült kenyeret. De ez nem zavarja, bánja őt, Eszi az őz mellé, a mit lótt.

Jaj te szegény jámbor Tóth Dávid! Látod-e, a sorsod hová vitt, A mit elviselsz te, biz az sok, Így járnak a kurucz makacsok. Hány éve vársz már itt híjában, El is feledték a világban, Alig tudják: élsz-e valahol... Vadak, férgék, sziklák közt lakol.

— Jó nekem ez így is... itt várok, Élünk egyszer majd jobb világot, Leszállok én még a völgyekbe, De csak Rákóczival megyek be. A hegyeken mindig itt várom: Jön-e az én uram, barátom?! Oh ha majd meghozzák az egek, Akkor aztán karddal lemegek, Nem szégyenlem, ha egy német jön, Meglátja majd: hogyan üdvözölöm, Aczélom a sziklán kifenem, Saját országába kergetem.

S kiül évek óta a nagy hegy ormára, Szíve mély hitével régi urát várja, Évek óta ott les a nagy messzeségbe, Mikor alkonyfényt lát, mondja: mintha égne! Kezete ez már a háborus dolognak, Talán kurucz-labancz kastélyok lobognak. Ha pásztorok futnak hangosan túlköbe: Azt hiszi, hogy már ez a kuruczok kürtje, Csillogó kaszákkal ha füredtet vágna: Szemei messziről fényes fegyvert látnak.

Leszalad a völgybe s újra ismét feljön, Megesalódik minden délibábban, felhőn, Mert oly esalasztó a légi felhőtábor, Azt hiszi jó Dávid: mind katonasátor! S eltölt a hegyeken egész éjjeleket, Táborfüznek nézi a pásztortizeket. Erdőn minden alszik, gubbaszt a sas, kánya, S a jó Dávid egyre Rákócziját várja!

„Gyere haza atyám, látod: Most megy férjhez a te lányod, Szerelemből, boldogságból, Lakzról csak te hiányzol.

Jőjj, hogy egész boldog legyek!” — De biz lányom, én nem megyek, Guta ütne engem ottan, Német ültet egy sarokban. —

Hej, a legszebb bokréta is felbomlik, Tóth Dávidnak felesége haldoklik, Fájó szívvel, szeretettel gondol rá: Ha a férje a szeméit befogná!

Kínálkodik falu felé a megye, Hanem Dávid nem lép arra egyet se, Guny végülne minden búba, bánatba, Az ágy mellett német felesér állhatna!

Dőcözött szekere az öreg időnek, Tóth Dávidhoz egyszer labancz fészkek jönek, De csak egy távolból gunyolták, a völgyből, Csuf üzeneteket küldözgettenek föl. „Mit csinál az urad, az a kurucz Princeps, Azt gondolod, hogy majd megint újra itt lesz? Közmondás azt tartja: Várj leány, nyersz várát, De te előbb látod meg a saját hátad; Meg is halt, el is halt Rákóczyi már régen S te itt háborúlsz a csendes békében. Itt nyomorogsz, ámbar mulathatnál folyvást, Bor helyett nyeled a békanyálás forrást.”

„Éjnye akasztófák! — Dávid csak így kezdi, Hát még most sem tudod a labancz kiveszni? Kifestett vén asszony, svájbogár a tejben: Nem oly émeletű, mint ti vagytok egyben... Mert nincs undorítóbb a világon semmi, Mint mikor a magyar németé kezd lenni. Ismerem apátok, az egész családok: Örökké vajszagu labanczok valátok, Te, kancsal Hajósi, te nagy fejű Gugás, Nem érdemeltek egy magyar káromkodást! Hanem most hordjátok gyorsan az irhátok Mert az egész hegyet lezúditom rátok! — S mert csakugyan kezdi tördelni a sziklát: A vitez labanczok elhordják az irhát, Kotródnak a völgyből, egész sebbel, lobbál. — Mit eszáljunk — mondják — egy ily vén bolonddal!?”

Kifáradt öreg lett, elhanyagolt Dávid, Nem bírja már járni a hegyek sziklái, Nem tud ő mozogni már a régi módon, Vér helyett testében mintha folya ólom, Egész alakjában előre van dőlve, Mintha derekán egy gönöz lidérez ülne; Hanem egy nap mégis, mintha könnyen menne: Csak ugy emelkedik a legmagas hegyre, Repül aztán túl a napon és felhőkön... S meglátja Rákóczit: — Ime itt van, ő jön! Oh uram de régen várlak én már téged, Táborunk hol fekszik?... van-e erre német? — — Látszik — mond Rákóczy — hogy most jössz a földről.

Gyere velem följebb s kiengesztelődöl; Köszönöm hogy ott lenn engem ugy kerestél, Hogy oly nagyon vártál, oly hí szívvel lestél, De nem találhattad urad és barátod: A földön kerested, s im a mennyben látod; Nézd, megnyílt a kárpit... nézd a szent sugárt, fényt, Ott imádkozunk majd mindig a hazánkért!

Tóth Kálmán.

Pusztai találkozás.

Elbeszélés.

Irtá Baksay Sándor.

IX.

(Vége.)

A négy lovag lassan léptetett hazafelé, mintha szeretnék, hogy minél később érkezzenek meg. Mecseki ur a mondókájával van rendkívül elfoglalva. Dávid ur izzad, mert ő a fő bűnös, s csak az vigasztalja, hogy még nagyobb bűnös is van nála, a ki leghátul bandukol. Így seregvezetőnek Ábel ur marad, a kinek nincsenek öreg gondjai.

De csak a major bejáratáig. Ott megállítja lovát. — Eredj elől Mecseki, te vagy a legszebb legény köztünk. Te légy a caduceator.

Mecseki bátran előre rugtatott, de csak visszahőköl, a mint Ámbárné asszony bosszuallo alakja kezében egy poroló seprével megjelent a tornáczon.

— Várom az urakat! kerüljenek csak beljebb.

A négy bűnös szorongó kebellet sunyonyogott a tornác felé. Lesz most kurucz-táncz. Azt hitték, hogy a buzogány-párbajnok vette neszét az asszony. De csakhamar tapasztalták, hogy itt még nincs tudomás Chuntu és Buthemer vitézeiről.

— Dávid sógor pedig be ne lépjen, mert nem akarom, hogy a ház ráknak szakadjon. — Mit kerestél nálunk ma reggel?

— Én, kedves hugom? Egy pár szem cseresnyeért léptem be a kertedbe, olyan szépen pirosodott ki az utra, nem állhatam meg, hogy ne szakaszszak. Becsületemre, nem volt több egy kis galyacsánál, hát már azt is sajnálod?

— Szörnyűség az, a mi bolondokat elkövet velünk a sógor. — (Ne tátsd a szádát te kormos, hanem lódulj a konyhába, koppaszd azt a libát.) — Hanem azt megmondom, hogy innét ki nem megy, míg vissza nem viszi a gyűrűt annak a kitől hozta. — Dina, gyere ki Dina!

Dina előkerült összedugott kezekkel és kipirult orczákkal.

— Hol az a gyűrű? — Itt van anyám nálam. De kezeit nem vontá elő.

— Add ide... Dina kénytelen volt elvonnai a kis kezeit. Balközép újján volt a bűnjel, csak-hogy igen szoros; bármily könnyen forog, nem bírja lehuzni.

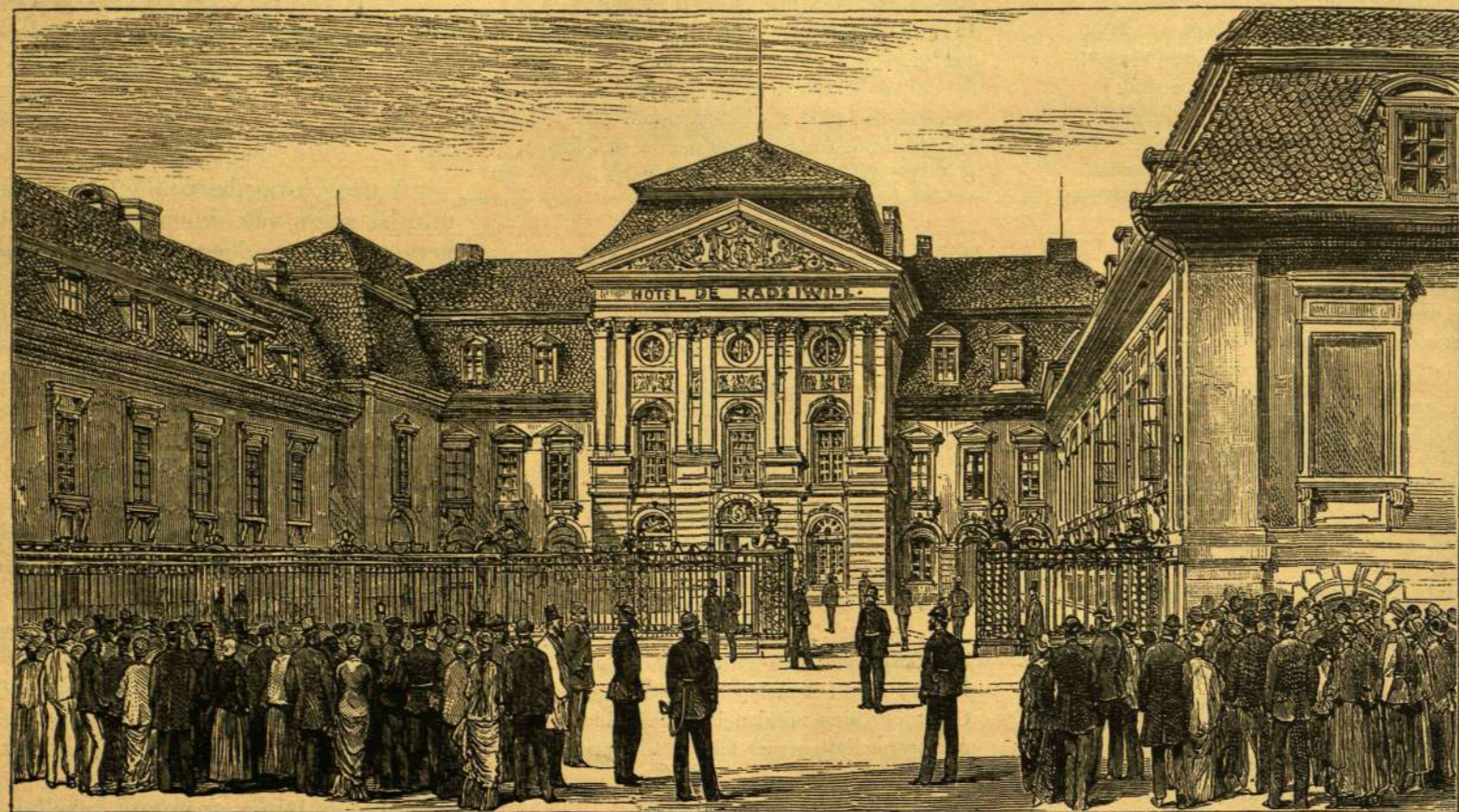
— Ne veszdőj vele lányom — mondá Lőrincz ur, — ha neked szép az a gyűrű, hagyd ott a hol van.

Dina apjához menekült az anyai feddőzés ellen. Az apa gyöngéden eltakarta a keblére hajolt főt. „A te ifjuságodnak legyen vezére a te istened.”

Az asszony még tartotta magát. (Ne gondolják, hogy a lánya olyan kivető.) — Én nem bánom, de azt megmondom, hogy elmenjen innen; keressen magának tisztességes ekklézsiát, s nekem itt ne lévításkodjanak.

— De kedves anyám — védte a leány — én el nem hagyom a mi pusztánkat, hogy esztendőben egyszer lássam az anyámat.

— Jó, hát maradjatok itt, lakjatok

A RADZIWILL-PALOTA, A HOL A KONGRESSZUS ÜLÉSEIT TARTJA, BERLINBEN.

nálunk; fogjátok meg az ekeszarvát és turjátok a földet.

— De kedves anyám, olyan gyönyörű kertünk lesz, hogyan hagyjuk el azt? meg azt a szép ákác-erdőt a kit Ábel bácsi ültetett?

Ábel bácsit szíven találta a leány.

— Persze, hogy én ültettem; tudtam én már akkor is, hogy kinek ültetem. Ott laktok ketteeskén eszemadta. Én vagyok itt a főgondnok, papnak, papnének én parancsolok, nem a te anyád.

— Lelketek rajta! mondá Lőrinczné,

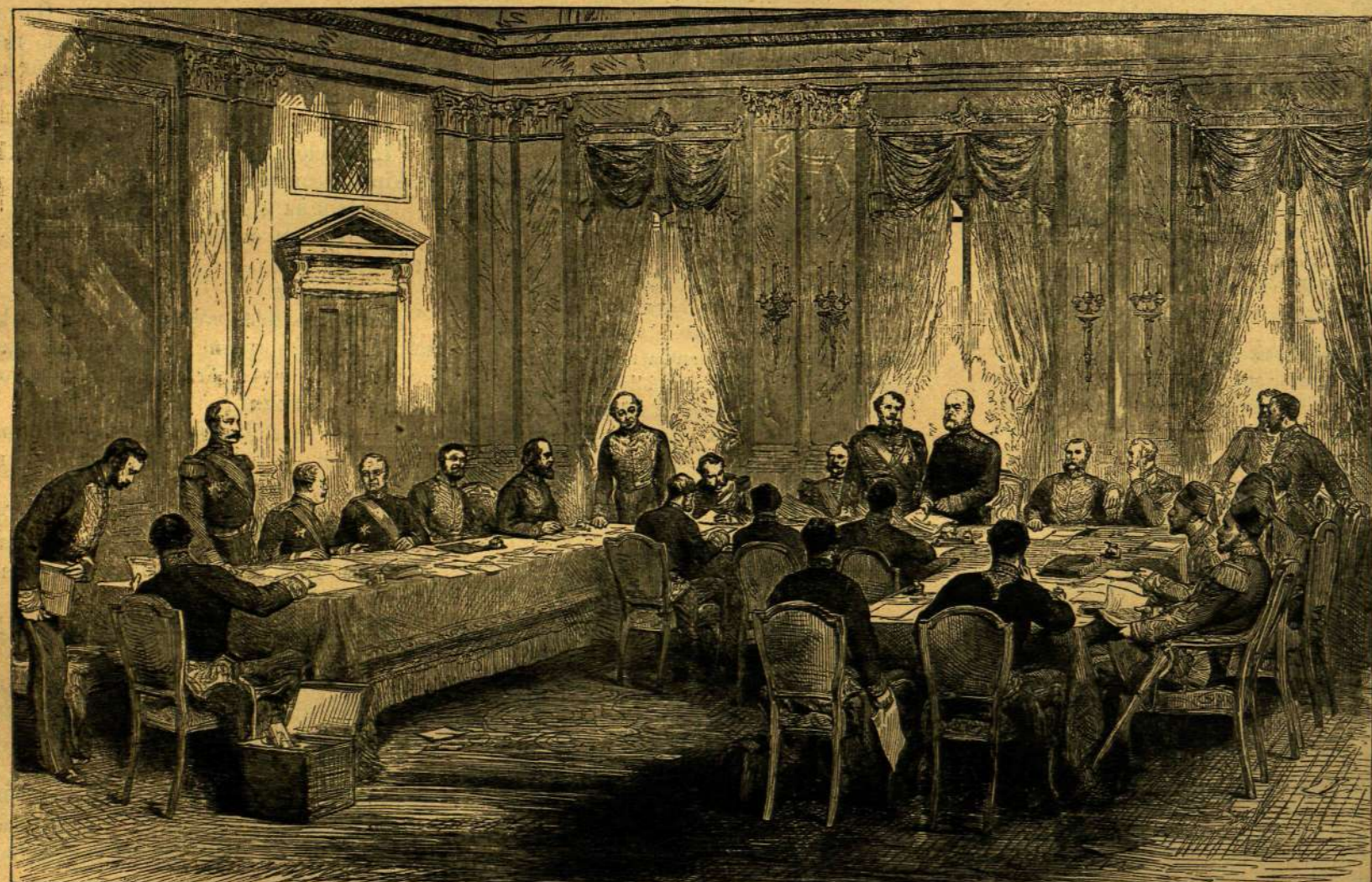
— de hát szóljon már az a pap is vagy mi; hadd halljam; mert én ennek a Délila fiának addig se hiszek, míg egyet pislant.

— Ha csak az kell kedves hugom — felelt a Délila fia, s újra kengyelbe lépett, — hozom mindjárt vasba verve.

Egy óra múlva már ott volt Dombay és az asztal körül sürgölődő Dinával próbálgatták, hogyan venné ki magát, ha két nem-atyafi személyt azt merné egymásnak mondani: „te“.

Két hét múlva megjelenik az öreg esperes, a kit valami kiváló tisztre méltóztattak a nagyravágyó szülék, és a ki megáldja Dinát isten nevében, igaz szíve szerént, a nélkül, hogy Petőfiből avagy Tompából előlegesen megleckézne. Így aztán könnyű esküdni! gondolja magában az a fiatal menyecske, a ki templomszenteléskor olyan nagy cenzura után tehette le a hitet.

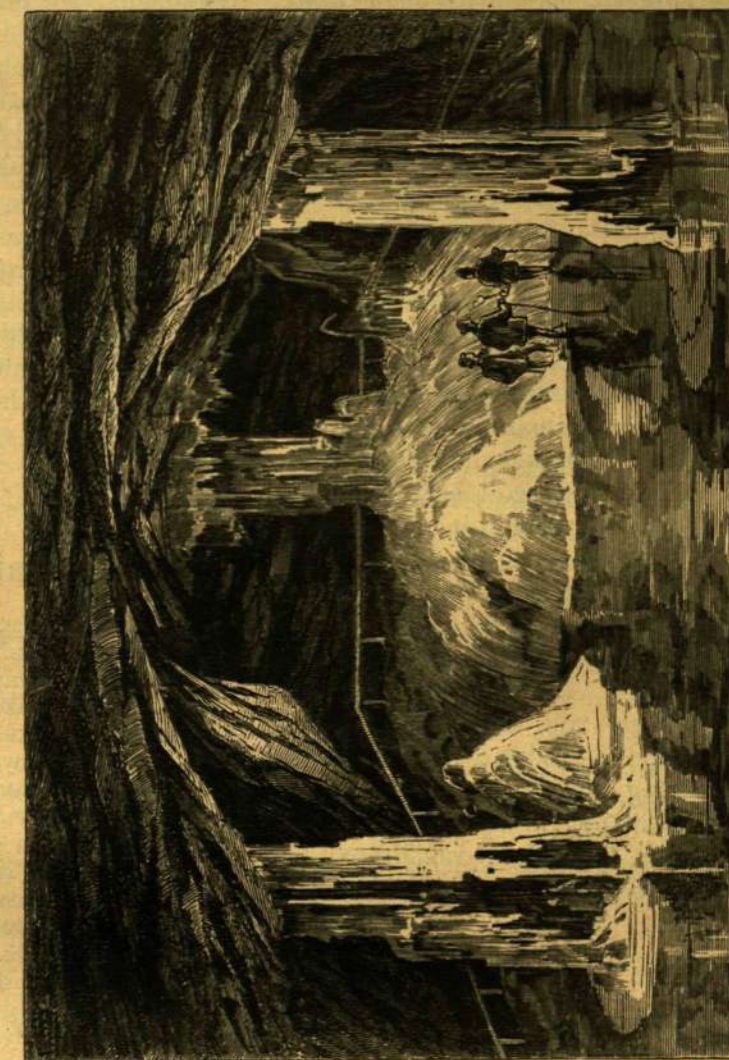
Ott van az egész pusztá minden Mámögge, Minekája és Kikőhúznija. Az ákác-erdőben hosszú asztalok vannak terítve.

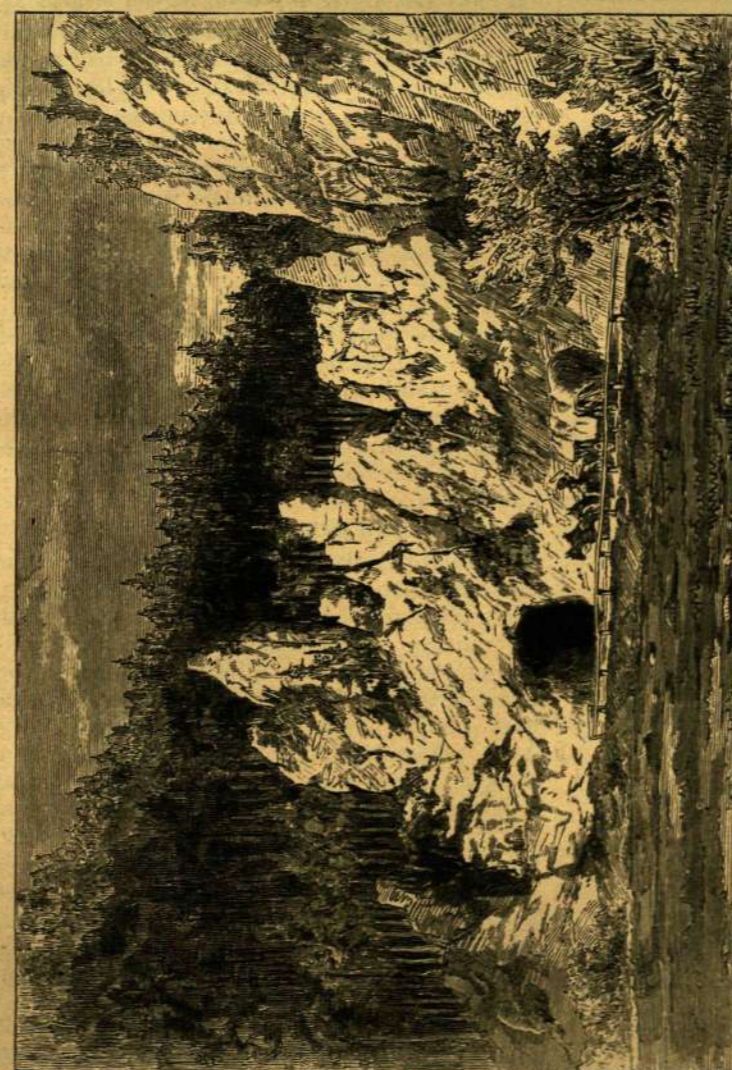
A BERLINI KONGRESSZUS ELSŐ ÜLÉSE JUNIUS 13-ÁN.

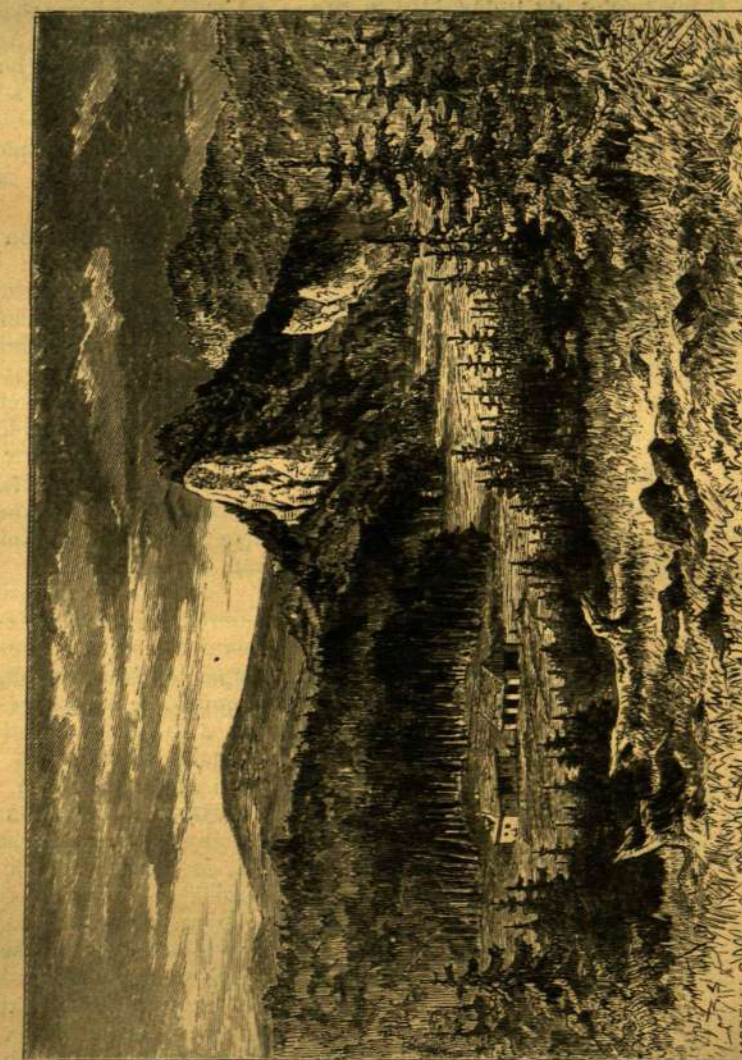
DOBSINAI JÉGBARLANG: FOLYÓSÓ.

DOBSINAI JÉGBARLANG: RÉSZLET A NAGY TEREMBŐL.

SZTRACZENAI VÖLGY: SZIKLA-KAPU.

SZTRACZENAI VÖLGY: ÉLESKŐ.

Még néhány nappal is ez előtt nagy meghasonlás volt a pusztában a miatt, hogy Lőrincz ur maga akarta kitarítani a lakodalmat. Természetesen csak válogatott vendégek körében. Sikertelen azonban Csont Ábel bölcsességének más utra téríteni a jámbor örömapát, hogy ha papi famíliába keveredett, hát tartsa meg a rendet. A pap lakodalmat az ekklia tartja ki, honnét nem maradhat el sem szolga, sem szabados. Ezért van jelen a pusztá apraja nagyja. Pátróiné nagyasszony számos libák és pulykák árán megvásárolja magának a háziasszonyi méltóságot. A becsületes Dávid zsidó egy hordó boron a pincekezelést. Ábel ur ingyen jut a háznagyti tisztához, és a menyasszony-tánczhoz, melyet is jár olyan vidáman, hogy a könnyei hullanak. Mecseki ur ugyanezen megtiszteltetést néhány ragyogó toasztal hálálja meg. Dávid urnak elég volt a kezdeményezés és utegyengetés dicsősége, — a befejezés örömét másnak engedi át, és semmi szerepet nem vállal (mivel az egy pár birkába kerülne). A Mámögök és Mienekák letesznek jelszavukról, s a „Mámögöt” „Hogy volt”-tal cserélik föl a mai alkalomra. Egyedül a Kikőhuznyiak maradnak meg következtetéseknél a mik voltak, s ha valamelyik akaratos leányzó luszta magát tánczolni, rekiáltanak a szemérmes legényre: Huzd ki, ne kiméld.

És az az egészséges vállas ur ott a méhes előtt abban a porkabátban, a kit évről évre egymásután csalogatnak a fényesnél fényesebb egyházak, de a ki egy tekintettel tanácsot kérve attól a kis karsu toronytól, a melyet ő ültetett a szent hegyre, azoktól az árnyékozott serpentelektől, melyeknek utját ő egyengette ki, azoktól a bokroktól és lugasoktól, a melyeknek minden ágacsukja az ő szeméi előtt és az ő kezeinek melege alatt fejlődött ki, — minden csalogatásra nem-et mond; — a ki nem utasíthatja el magától azt a megtiszteltetést, melyben az egyházmegye részesíti az által, hogy mindjárt előljáróban második aljegyzővé választja, — nemde nem ugyanazon Dombay Máté-e a ki évekkal ezelőtt azt a kétségbeesett naplót megkezdette?

És nem Dinának neveztük-e mi régebben ezt a telt idomu kökényszemű asszonykát, a ki ime kegyetlen fenyegetőzéseket intéz egy fiatal ákácza ellen, melynek ágai között valami gézengúz foglalt megközelíthetetlen állást? — A ki imé évről évre pörbe száll Ámbár Lőrincz ural, hogy a konvenczió-széna-szükén van mérve és fekete is, azonkívül sásas, tehát erre ráadás jár, másik husz petrencze, és egy fias tehát, meg három bárány. A szegény ember egész koldussá lesz, míg ki bírja fizetni a papját? — A ki ime cseresnye éreskor felkél a nappal, és átmege az Ámbárék kertjébe, fellél egy gyalogszékre és megrabolja a cseresznyefát, míg a fa alatt egy busa kis leányka, a kinek a füle tele van már aggatva cseresznye-függökkel — türelmetlenül követeli a maga részét?

Nem Dinának neveztük ezt? —

És nemde nem Csont Ábel, Mecseki Tamás, Ihárosi Dávid, Ámbár Lőrincz, becsületes Dávid zsidó, Dámán atyafi, Talpirdi nagysága, éltes Mineka stb. stb. uraknak neveztük-e mi azokat az urakat,

a kik vasárnap délutánoként az Ábel ur ákáczosát tisztelik meg látogatásukkal? Nem ez-e az ő kaszinójuk? Nem itt pázognak, nem itt beszélgetnek, nem itt vitatkoznak, sőt oh botrány! nem itt savanyuvizezgetnek-e ők, a nélkül hogy a papnak terhére volnának, vagy a papnénak, — a ki maga is közéjük telepszik néha a busájával? Nem itt ugratják-e Dávid urat az erkölcsi támogatásáért?

A mire Dávid ur azt mondja, nem kell őt féltetni, ott lesz ő ahol kell. — Csak néha, midőn elborozognak, — kiváncsként annyit, hogy ő töle egyéb nem telik erkölcsi támogatásánál, mert neki két leánya van; egyiknek Ámbár Dina a neve, a másikat úgy hívják, hogy kondori szent ekklézia. Bizonyosság erre az a bizonyos végrendelet.

A keletindiai természetből.

Borneo folyóiban tömördek alligátor tanyáz. A Linggában és szörnyek tetemes nagyságot érnek el, mert babonából nem bántják őket, és ép e miatt fölötté vakmerők. Gyakran megtörténi, hogy embereket is elrabolnak, azonban, mint mondják, könnyen menekülhetni előlük, ha t. i. az ember valamely tárgyban erősen megkapaszkodhatik. A bennszülöttek számtalan esetet említenek, midőn olyanok, kiket az alligátor már megkapott, az által menekültek, hogy karóba vagy fába kapaszkodtak. Az a mód, melylyel a Savarak mellett az alligátorokat fogják, ez állítást igazolni látszik. A csaléket t. i., melyhez rendszeren kutyát, macskát vagy majmot használnak, egy hosszú és tág rattan indára kötik, (egy neme a kuszó növénynek). Az alligátor a csalétekkel együtt a horgot is elnyeli, és tova uszik. Ekkor a vadász megfogja az inda végét, és a szörnyeteket partra húzza. A bennszülöttek szerint, az alligátor soha sem ellenkezik, sőt a partra húzva, nyugodtan hagyja lábait hátra kötmi. Ily állapotban, gunyos engedelemkérések mellett, a miért oly sok fájdalmat okoznak neki, a legközelebbi faluba hurokzóják, hol a bakó által forma szerint kivégeztetik. Azután felhasítják hasát és felbontják gyomrát, hogy meggyőződhesse, vajjon megérelmé-e a halálieletét. Tudni akarják, emberevő volt-e, és valóban nem ritkán gombokat, chinai czopfot s más efféle tárgyakat találnak gyomrában, melyek által ez állítás bebizonyul.

A szárazon nagyon félelmesek a boa-nemhez tartozó nagy kigyók; a bennszülöttek beszélik, miszerint ez állatok iszonyu nagyságot érnek el és valóban nem ritkán láthatni 24—26 lábnyi hosszú boákat. Savarakba egyszer egy kigyót hoztak, mely önmagát fogta el. T. i. egy dajak háza alatt levő léczetrezbe hatolt, melyben disznó hízlatok. Midőn zsákmányát magával akará vinni, csakhamar észrevette, hogy a disznó nem fér ki a léczek hézagai közt, a hely színén akarta tehát fölfalni, de aztán ő maga sem fért ki a léczek között, s másnap reggel ott találtván, agyon ütötték.

1859-ik év március havában egy maláj, nevével, gyermekével és kis kutyájával, közel a Beupi folyóhoz, egy cserjén ment keresztül; a csapás oly keskeny volt, hogy egymás után kelle menniök. A kis kutya elől ment. Egyszerre egy boa a kutyának ugrott, és a bokrok közé ránta. A maláj visszaszaladt házába, hol épen Bulson nevű angol volt jelen, ki alig értesült a kigyó nagyságáról, rögtön elhatározta, hogy bőrért gyűjteménye számára megszerzi. Megtörtétte fegyverét, és három malajjal utnak indult, kik kivont kardokkal követték. Szándéka az volt, hogy hat lábnyira közeledik a kigyóhoz, aztán föbe lövi. Kiserői csak akkor használják kardjaikat, ha a kigyó megragadná. A kigyó még mindig azon a helyen volt, hol a kutyát megölte, és azt körül gyűrűzve tartá. Midőn az embereket észrevette, fejét fölemelte, és dühében néhány apró ugrást tón, a nélkül, hogy zsákmányát elbocsátaná. Az angol hidegvérűleg közeledett, öt lépésnyire megállt s fegyverét a kigyó fejére irányozva, melyet az szünet nélkül majd fölemelt, majd ismét leeresztett, a kellő pillanatban lövése által a ki-

gyót földre teríté. Bőre az angol ügynökséghez vitetett, hol megmérték hosszúságát.

Ezen boák gyakran kétségbeesett harcot vívnak a vadkanokkal. Spencer St. John angol utazó egyszer oly helyre akadt, hol a föld 8—9 lábnyi körületben földulva, és a fák ágai letörve valának. Minden arra bizonyított, hogy itt a vadkan és boa harcoltak egymással. A vadkan legyőzöttet, s a kigyó által barlangjába huzroltatott. Nyoma világosan látszott, senki sem merete követni.

Nem csodálható, hogy a borneoi vadkan szembe mer szállni ily ellenel, mert maga is rettentő állat. Magassága vállaig 50 hüvelyknyi, feje pedig majdnem 2 lábnyi hosszúsága. A dajakok, kik nagyon szeretik a disznóhúst, mi miatt felette nehéz őket a mohamedán vallásra téríteni, e roppant vadakat csak oly kutyákkal vadásszák, minők a mi vizslánk. A vadász ide s tova jár, rattanokat, gyümölcsöt, vagy más efféléit szedve. Ezalatt a kutyák a cserjében szaglásznak, s a mint a vadkant feltalálták, rögtön csaholni kezdenek. A vadász ezt snajtságos ugatásairól megismeri, oda siet, s kopójával elejti a vadat. Nem ritkán történik, hogy egy dajak ily módon hat-hét vadkant elejt egy nap alatt.

A dajakok faja a főtörzset képezi a tengerparton. Megkülönböztetésül a szárazföldi dajakoktól, kik a sziget belsejében laknak, tengeri vagy parti dajakoknak is szokták nevezni. Nőiknek könnyű és ruganyos járásuk, karsu termetök és vonzó, sőt néha valóban szép arcvonásuk van. Színök annyira világosbarna, hogy majdnem sárgának látszik, de nem ama beteges sárgaszín; s a barna szem, az ében fekete fényes haj a színhez felségesen illik. A törzs leányai olajjal kenik magokat, melynek mandolaszaga van. Öltönyük rojtos zubbonyból s térdig érő szoknyából áll. Társalgásukban fölötté élénkek és soha felelettel adósk nem maradnak. A férfiak karsuk, büszke járással és öntudattal lépnek fel. Viseletök nyugodt és illemes; oda haza szorgalmasan dolgoznak. E mellett azonban a legvakmerőbb tengeri rablók, és néha a sziget belsejébe is tesznek kirándulásokat, melyeknek főczélja a fejmetszés.

Erejkök rendkívüli. Egy dajak a legnehezebb angolt a legnagyobb meredékről le bírja vinni s ha a csatában nehézet sebet kapnak társaik, mindig haza viszik, bármily távol legyen is lakásuk.

Családi életükben többnyire elégedettek, minek oka sajátképen a könnyű elválásban rejlik. Sok nő vagy férfi hét-nyolczszor volt házas, míg jól választott, és valódi szerencsésjét feltalálta. Néha az elválás már néhány nappal a menyegző után megtörténi; a mely pár már két évig együtt van, nem igen szokott többé elválni. A házi munka két részre osztatik, azonban az erősebb rész mindig a nőé. A férfi építi a házat, készíti és javítja a csónakot, fát vág és néha gyermekeit ápolja. A többi munka mind a nő vállát terheli. A folytonos munka miatt a nők rendszeren igen erősek és férfiasak lesznek. Többnyire mindig feltékenyebbek a férfiaknál és ritkán mulasztják el, hogy azon nőn, ki előbb tetetett, buszat ne álljanak. Törvényeik megengedik nekik ez elégtelt, a mennyiben t. i. a csabító nőt megbotozhatják. Ha e nőnek férje van, az kedvesével ugyanily módon járhat el.

Végül következő megható példáját említem hő szerelmüknek. Egy törzsfőnök nevével a számtalan alligátoráról híres Lingga folyóban túrdott. Egy malaj, ki csónakában arra ment, figyelmezteté, hogy egy nagy alligátort látott a folyón fölfelé uszni. A főnök ezt hallva, nejét felszólította, hogy a folyót hagyja el; azonnal követni fogja. A nő szerencsésen partra ért, a ferfit azonban, ki lábát mosva még néhány perczig időzött, az alligátor megragadva a folyó középebe rántotta, hol mindketten eltűntek. Neje a kiáltásra megfordult s borzadva látta férje sorsát. „Engem is vigy el!” kiálta, a folyóba ugrott, s ugyanazon helyen bukkott a víz alá, melyen az alligátor zsákmányával eltűnt. Rokoni hasztalan kérétek, hogy hagyja el a folyót, ő nem engedett rimádkodásaiknak, s ide-oda uszva a folyóban, oly helyeken bukkott a víz alá, melyeket az alligátorok miatt mindenki került, csak hogy férjével együtt halhasson, míg végre rokonainak sikerült erőszakkal kifogni és csónakjukban elvinni.

V. Albert.

TIZENÖTÉVES KAPITÁNY.

VERNE GYULA REGÉNYE.

ELSŐ RÉSZ. — TIZENNYOLCZADIK FEJEZET.

Kételemek s aggályok.

A délamerikai erdők utazóját az éji nyugalomból rendesen éktelen, eszevesztett zsvaj, lármá, hangzavar kelti fel. Vijjogás, nyávogás, ordítás, kiabálás, röhögés, rikácsolás — mind összevegyül egy lármába. A majmok beszéde az, melyek seregestől tanyáznak a fák ágain s korábban ébredve a hajnalnál és az embernél, éktelen lármájokkal felriaszítják a pihenőt. Utasainkat azonban, mint várni lehetett volna, semmi ilyes zaj nem üdvözölte ébredtökör — csodálatos, de ebben a bolíviai erdőben még csak majmok sem voltak! Csöndesen, egymás után ébredtek az utasok; felüdvítve s megerősítve a néhány órai csendes pihenés által.

Náni mindjárt a reggeli elkészítéséhez látott, mely nem igen különbözött ugyan az esteli vacsorától, de az erdei hűvös légtől s a tegnapi fáradságtól növelt étvágyu emberek nem válogatósak, s uton elengedik az otthoni változatosságot. Csak Benedek ur ébredt morogva, s nem lette kedvét semmiben. Ki is tört „hogy ha Herkules nem hagyja őt szabadon bogarászni, majd vele gyül me a baja; mert ő bizony nem azért teszi a kirándulást ebben az erdőben, hogy csak zsebbe dugja a kezét s üresen vigye haza a bogarász szelenczét”. — Herkules nem igen látott ugyan megijedni a neki szóló fenyegetéstől, de Weldonné intett neki, hogy hiszen engedheti Benedek urat csatagolni kissé jobbra-balra, csak el ne veszítse a szeméből.

Hét órakor a kis csapat utra kelt, be kelet felé, megtartva a tegnapi sorrendet.

Az erdő, hol gyérebben, hol sűrűbben, hol egyes nagyobb facsportokkal, hol huzamosb folytonossággal, egyre csak tartott. A tenyészett, hol bujább, hol kevésbé az, de általában eléggé tropikus volt, s mindenek fölötté üde és eleven. Sand Dicket mindig bántotta ez a gondolat: hogy a Harris szava szerint ők a bolíviai pampában volnának: a mit pedig ő valaha e pampákról hallott vagy olvasott, az mind ellenkezett a vidék jellegével, mely most tényleg előtte állott. Könyvei szerint ugyanis a pampák jellege: a víz és a növényzet nagy szüksége, ha nem is épen teljes hiánya, fátlan és közvetlen fővnyes sivatag, gyér füvel legföllebb; azotlan vízszintes egyenes lapály, a meddig a szem ellát. Itt pedig dús növényzet, patak és vizenyős mocsár, köves út s a lankás hegyoldal terültek el előtte.

Nem is hallgatta el kételemeit Harris előtt, mivel a csapat élén menve, sokat beszélhettek a nélkül, hogy a társaság többi tagjai bele szólottak volna.

— Igaza van, fiatal barátom, — mondá Harris; — a valódi pampa olyan, a mint ön, könyvei után leirta; olyan mint a mi északamerikai savannáink, csak hogy azok valamivel mocsárosabbak. Ilyeneket is fognánk találni, ha a hegylázcs tulsó oldalára mennénk.

A következő napok, ápril 8—12-dike, a táj és az ut jellegét nem változtatták; naponként tizenkét órát menve, nyolcz-kilencz kis mérföldet haladtak, többnyire mind egyforma vidéken. Az ut nem járt különösebb nehézségekkel, csak a kis Jakab kezdett annak egyhangu fásárdalmi alatt szenvedni. Az ígért papagájokból sem kapott szegény fiu, mert a déli Amerikában oly otthonos s élénk színű kajdácok helyett, csak holmi fakó és szürke papagály fajokkal találkoztak. Benedek ur szintoly elégedetlen volt, mint kis öcsese. A várt bogár különlegességek közül egy sem akart mutatkozni nagy bosszúságára.

Még újabb négy nap, ápril 16-káig, szintén nem változtatott az ut északkeleti irányán, sem a táj arculatán. Már mintegy száz mérföldnyi utat tettek s ha Harris el nem tévedt az erdőben, az ígért tanyától nem lehetnek messzebb husz kis mérföldnyinél, vagyis két-három napi járó földnél. Csodálatos, hogy ennyi idő s ut alatt egyetlen bennszülöttel sem találkoztak! Annál több állatot láttak azonban ez utóbbi napokban. Majd a vinnyogó sikoltozás hatott fülkébe, mely a lusta lajhárok jellemző hangja; majd gyorslábú antilopok szökelltek fel előtök s tüntek el azonnal a sűrűben, majd egy-egy erdei kigyó éles füttye hangzott fel s rémitette meg a társaságot.

Az említett nap délutánján a karaván épen egy kis pihenőt tartott; Dick, egy tisztás szélén szemlélődvé, egyszerre három vagy négy, magas termetű állatot pillantott meg, jó távolban, melyeket zsírífoknak nézett messziről. Rajok is fogta puskáját: de a mely pillanatban elsütötte, Harris hátulról megragadta a kezét; a lóvés félre ment, az állatok pedig gyorsan eltűntek az erdő sűrűjében.

— Zsiráfok! — kiálta fel Dick bámulva. — Csalódnod kelle, — mondá Weldonné, — hisz Amerikában nincsenek zsíráfok.

— Ugy van, — erősíté Harris. — Bizonyosan strucz madarak voltak.

— De hiszen láttam, hogy négy lábuk.

— Négy lábú strucz, — mondá gunyosan Harris; — nem rossz felfedezés! S hahotával ütötte el a dolgot.

— De Amerikában struczok sincsenek, — jegyzé meg Dick, a ki nagyon bosszankodott, hogy jól látását kétségbe vonják.

— De bizony van egy fajtajók, — felelé Harris; — az ugy nevezett „mandu”-madár s bizonyosan azokat látta fiatal barátom. No de nem esoda; magasra emelt fejökkel s testük hátulsó részének alant állásával, gyors futásuk mellett, csakugyan össze lehet őket véteni a zsíráfokkal.

Ebben hat meg kellett nyugodni, ámbár Sand Dick most is csak nitetlenül rázta a fejét.

Másnap, ápril 17-kén, az amerikai azt ígérte, hogy huszonnégy óra eltelté után a tanyára érkeznek. Weldonné ezt már alig is várta. Magát is megviselte a tiz napi ut; de különös fia miatt, a ki annyira elbágyadt, hogy csaknem folytonos lázban szenvedett. Valóban ideje volt, hogy megérkezzenek. A gyermek láza ellen Dick azt javasolta, keressenek az erdőben quin-quinát, e növény, melynek itt nagy bőségben kell lenni, s melynek héjából (az ugynevezett China-héjból) az ismert lázellenes főzet készül. Azonban hiába volt minden keresésük s kalandozásuk: e Dél-Amerika erdeiben oly sűrűn tenyésző növényből egyetlen egy példányt sem bírtak találni sehol; a mire Sand Dick nem győzött eléggé csodálkozni.

— Amerikában járunk-e? — mormogta magában, de kételeyt senkinek sem merete mondani, — hogy mindent találtunk, a mi Amerikában nincs — és semmit, a minek itt bővében kellene lenni! Megfoghatatlan!

Ez nap este már csak hat kis mérföldnyire lehettek a tanyától, a hátra hagytott ut összehámitása és a Harris állítása szerint. Egy mocsáros tó partján, az erdő szélén, óriás bokor fa alatt telepedtek le éjszakára, magasban lobogó éji tűz körül, melyet Harris ellenére gyújtottak meg.

Mikor mind álomba merültek, az ör álló négeren kívül, egyszerre Benedek ur felkiáltott álmából:

— Jaj, meg vagyok csipve!

Mindnyájan rémülve kiáltottak fel:

— Kigyó?

— Nem, nem kigyó, — felelt Benedek ur

— valami bogár; s két ujjával megcsipve a bogarat, a tűznél szemügyre vette.

— Egy csecse-bogár! — kiálta bámulva. — Lehetetlen — folytató; hisz Amerikában még soha se látta senki e bogarat. A csecse-k csak Afrikában honosak.

A többiek, e kis esemény után ismét elaludtak. De Sand Dick reggelig nem hunyta be a szemét; mindig ezen a bogaron gondolkodott, mely csak Afrikában honos . . . hogy jöhetett az ide, Dél-Amerikába?

Másnap, ápril 18-kán reggel Harris azzal biztatta a társaságot, hogy este előtt bizonyára meg fognak érkezni a San-Felice tanyára. Tizenkét napi, ha nem is nagy menetben való utazás Weldonné és kis fiát egészen kimerítette. Kivált a gyermek állapota valóban aggasztóvá vált.

Harris e nap, a mint szerinte már a tanyához közeledtek, nagyon szórakozottnak, sőt nyugtalanlannak látszott. Mintha az utat keresné s nem tudná magát tájékozni iránta. Pedig az erdő tetemesen gyérebbé vált s a tisztások mind nagyobbakká. Mintha az igazi pampák kopár fenyeireibek közeledtek volna.

A nap első órái feltűnőbb esemény nélkül teltek el. Csak két körülmény költötte fel ismét a Sand Dick kételemeit s aggodalmát. Az egyik a Dingo kutya sajátságos magaviselet volt. Az előbbi napokban, mintha mindig nyomot szagálna, a földön tartotta orrát s vinnyogva szaladgált. Most azonban ismét dühösen kezdett ugatni versenként; épen mintha megint Negorot érezné, a kinek közelelte már a hajón is mindig dühbe hozta. Egy izben Dick, hogy a kutyát próbára tegye, a Negro nevét kezdte hangosan kiáltozni. Dingo e jól ismert hangra fögyenesedett, füleit hegyezte s még dühösebben ugatott. Harris, ki e jelenetnek tanúja volt, kérdezte: mit akarnak?

— Semmit Harris ur, — mondá az öreg Tamás, — csak az elveszett emberünk után kérdezősködünk Dingótól.

Ugy, — szóló Harris; — arról a portugalliról, a ki gondolom szakács volt a hajón? De ugy hiszem az soha sem járt ezen a földön; hogy tudhatná az itt a járást? Bizonyosan eltevedt, vagy épen elveszett valahol.

— Oh, — felelt Sand Dick, — Negro ügyes ember, minden bajból kihuzza az magát.

A másik észrevétel, a mi Sand Dickben kételeyt ébresztett, az amerikai lovára vonatkozott. Lovakon mindig észre lehet venni, ha szálláshoz közelitnek. Ilyenkor, ha hosszabb ut van is megettök, gyorsabbakká s elevenebbekké válnak. A Harris paripáján azonban semmi ilyes változás nem volt észrevehető. Nem szaglódott, vidáman nem nyerezett; mintha sejtelve sem volna valamely tanya közelétéről. Pedig, a Harris biztatásai szerint, most már csak pár mérföldnyi köz választhatta el őket a San-Felice tanyától.

Vagy talán Harris, a nélkül hogy csalni akarna, maga is csalódott az ut irányában? eltévedt az erdőben! s rosszul számított! Folyvást elől ment. Figyelmesen szemlélődött, mintha tájékozni akarná magát . . . Este felé az erdő ismét sűrűbbé vált. S hat óra tájt oly sűrűségbe érkeztek, melyen majd mi törött ut sem vezetett. Mintha csak vadak tanyája s menedéke lett volna. S a mint Sand Dick körül-körül hordozta szeméit, látta, hogy a fák ágai ember magasságnál fölébb le vannak törölve; alattok pedig a fit és a vizenyős talaj nagy nyomokat mutatott, mintha csak elefántok, vagy legalább is vízi lovak (hippopotamus) jártak volna e helyen.

Dél-Amerikában — elefántok, vagy vízi lovak? A föltevés is neveléses volt! Megfejt-

hetetlen — de legalább is gyanus tények, melyeknek összessége elég anyagot adott Dicknek a gondolkodásra és aggályra.

Harristól nem kérdezte mind e tények magyarázatát. Mit kérdezzen olyan embertől, kinek már egy szavát sem hitte, mert valami titkos cselja lehetett. De mi lehetett e titkos csel? S mi érdek vezérelhetette az amerikaiit, hogy őket tévutra vezesse?

Sand Dick e kétes helyzetben ismét érezni kezdte felelőssége egész súlyát. Kapitánysága, úgy vélte, nem szűnt meg a reabizott hajó elsüllyedéseivel. Weldonnét és fiát hazájukba, Weldon ur karjai közé visszavezetni, e drága főket megmenteni s épségben számon adni neki: ez a feladat most nehezebbnek, de annál parancsolóbbnak tűnt föl előtte.

Az este már egészen leszállt, mikor egy folyamhoz érték. Sand Dick, a ki elüljárt, a víz iszapos szélén bizonyos setét tömegeket látott mozogni.

— Hippopotamusok! — kiálta fel — mert csakugyan ez otromba állatok voltak, ez idom-

— De ily késő éjjel magára hagyná ön Weldonné asszonyt?

— Legyen. Álljunk meg itt éjszakára mindnyájan s reggel világossal induljunk együtt, az utat keresni. Egy éjjel több vagy kevesebb, már nem határoz.

Harris nem tehetett ellenvetést. Elhatározták tehát s a legalkalmas helyet kikeresték az éjjeli szállásra. Dick egy sűrű szálas facsoportot nézett ki e célra. Míg a helyet körülnézte, az öreg Tamás, a ki szintén köröskörül nézelődött — egyszerre megállott s elfojtott hangon szólította Sand Dicket.

— No, mi baj, Tamás? — kérde ez oda lépve.

— Nézze csak, Dick ur — vényomok a fákon a földön. S istenem — itt, nézze csak — megcsontított emberi tagok!...

Valóban, a földön levágot emberi kézfejek, s mellettök összetördelt bilincsek és fa-villák hevertek, a melyeknek a szerezsen rabszolgák nyakát szokták szorítani.

Sand Dick irtózáttal látta e tárgyakat.

zého ragadta a görbe kést, melyet előtte való nap az öreg Tamás a fűben talált, s fedetlen fövel, lobogó hajjal rohant a hely felé, a hol Harris feküdt.

De a Harris fekhelye üres volt. Ő — s vele lóva is — eltűnt!

E percében, mintha kijelentés sugallta volna az igazságot a Sand Dick fülébe.

Hát ez az ember áruló! Talán egyetértésben van Negoróval s közösen vezették őket tévutra! Ők nem az amerikai partra vetődtek! Az a sziget nem a Husvét-sziget volt, hanem valamely száraz! A delejtű heteken át hamisan mutatott (mi tudjuk miért!) s őket a vihar elragadta a Horn-fokon túl, s a Csöndes-óceánból az Atlanti-óceánba sodorta! A zsiraff, a vízi ló, a csecse-bogár, az elefántok, most az oroszán ordítása: mind azt, mind azt a rég keresett, gyanított, kimondani nem mert tényt kiáltja fülébe:

Nem Dél-Amerikában, hanem Közép-Afrikában vannak, a négerék és rabszolgakereskedők hazájában!

(Vége az első résznek.)

ÓRIÁS BOKORFA ALÁTT TELEPEDTEK LE.

A FÖLDÖN LEVÁGOTT EMBERI KÉZFEJEK...

TIZENÖTÉVES KAPITÁNY.

talán vastag bőrűek, zsák-alaku nagy szájjakkal, melyekből egy lábnyi hosszú felső fogaik lógtak ki, míg szőrtelen bőrök, repedezett, eszertt talpbőröz volt hasonló.

Hippopotamusok, Amerikában! Megfoghatatlan!

Az ut azonban másfelé fordult s Sand Dick magának tartotta észleletét. Az alatt az öreg néger Tamás, egy sajtáságos alaku, hosszú görbe kést talált a fűben, melynek elefánt csontból készült nyelén durva faragványok voltak láthatók.

— A benszülöttek nem lehetnek messze; — mondá Dick, élesen szemébe nézve Harrisnak.

— Meglehet, ámbár —

— Mit, ámbár? — sürgeté Dick. — Vagy talán azt hiszi ön: eltévedtünk? Valóban, előbbi biztatásai szerint most már a tanyán kellene lennünk.

— Talán tévedtem; jó is lesz, ha előre megyek s keresem az elveszített utat.

— Nem Harris ur, én ön mellett maradtok.

— Csitt, Tamás! — suttogá. — Hallgass az istenért, nehogy Weldonné asszony meg találja hallani!...

Harris e percében távol állott. Szerencsére, mert arcán rémes vad kifejezést lehetett volna észrevenni.

Tamásban, az egykori néger rabszolgagyermekben e látomány rég elfelejtett rémletes emléket ébresztett. S mintha Dingo is osztoznék azokban, irtózáatosan elkezdett ugatni. Alig lehetett lecsöndesíteni.

Más helyet kerestek ki éjjeli szállásul; nem sokára letelepedtek, megvacsoráltak s a fáradt utasok pihenésre hajtották fejüket. Sand Dick azonban virrasztani s örködni akart. Aussinnal és Battal, a kiken a virasztás sora volt, megosztotta az éjjeli őrökést. De az erdő csendességét semmi gyanus zaj nem háborította.

Egyszerre, éjjel tájt hosszas ordítás rázta meg a csöndet. Tamás felugrott s az erdő sürüje felé mutatott. Sand Dick, talpon, megragadta a néger karját s nyomta felkiáltását, mely már ajkán lebegett: „Oroszlán!”

A fiatal Dick nem bírt többé magával; ke-

Egyveleg.

Az egyiptomi múmiák alkalmazása. Egy angol, ki nem rég a mai gyógyszerárakról munkát adott ki, írja, hogy 1872-ig évenként 10,000 tonna 20 mászmányi múmiaszöveteket hoztak Angolországba. 1872. megtöltötték a szállítást, mely azonban mégis egyre tart. Hogy mikor kezdte a csontokat szállítani, biztosan meg nem határozható, de mindenestre már több mint harmincz éve. E szám utau elképzelhető, mily rendkívüli tömegét a holttesteknek foglalták magukban az egyiptomi halottvárosok s foglalnak még ma is. A csontokat Angolországban trágyázásnál használják. Így könnyen megcsik, hogy egy-egy büszke király vagy hercegnő csontjai, más közönséges csontokkal keverve szolgálnak egy angol répa-föld trágyázására. Sic transit gloria mundi! A múmiák nem csekély mennyiségét orvosi célokra, is használták, s a minap jelentették, hogy a múmia-porok igen keresett árucikket képeznek Bécsben, Londonban és Párisban. A babona csodálatos hatást tulajdonít nekik.

Ritka rózsátó. H.-M.-Vásárhelyen a napokban valaki egy társaságban azt állította, hogy egy ottani ügyvéd kertjében levő rózsátón több mint háromezer rózsabimbó nyílik. A jelen voltak egyike kétségbe vonta ez állítást. Fogadtak s azután hét tanu jelenlétében megolvasták a szobán levő rózsátó bimbait, és kitűnt, hogy azok a négyezret is meghaladták.

A sztraczenai völgy és a dobsinai jégbarlang.

E czim alatt az itt bemutatott szép képekkel illusztrálva érdekes közlemény jelent meg a Magyarországi Kárpátgyűjtéi évkönyvében dr. Pelech Jánostól, Dobsina város jeles főorvosától, ki e közleményét a város képviselőinek ajánlván, külön lenyomatban is kiadta. A Magyarországi Kárpátgyűjtéi néhány év óta kifejtett munkásságával már is oly érdemeket szerzett magának nem csak a központi Kárpátok szebb helyeinek járhatóvá tétele, utak vágatása, menedékházak stb. emelése által, hanem az által is, hogy évkönyvével immár egész irodalmat teremtve, hazánk gyönyörű hegyvidéke iránt oly érdeklődést keltett ország- és világszerte, melyben az eddig még nem részesült: hogy a derek s évről évre több tagot számláló egylet már a külföldi hasonló szövetségeknél nem áll hátrább, s megérdemelne, hogy minden hazafi, a ki hazánk természeti szépségei iránt érdeklődni tud, beálljon tagjai közé, annál is inkább, mivel az évi tagdíj csak 2 frt, s ezért minden tag megkapja az évkönyvet, mely egymaga is megéri ezt az árt, nem is tekintve azt, minő szép célt mozdit elő a részt vevő az aránylag csekély befizetéssel.

Igen jó gondolat volt a szerkesztőtől illusztrációkkal érdekesíteni az idej évkönyvet, s e célra elsőnek éppen a sztraczenai völgyet és a dobsinai jégbarlangot választani, egy oly ismertetés kíséretében, minő a dr. Peleché.

A leírás oly hű, vonzó és költői, s a természet szépségeinek annyi szeretetével van írva, hogy lehetetlen volt azt legalább részben át nem vennünk, dacára, hogy hazánk e két természeti ritka kincse volt már ismertette lapunkban. A nyári kirándulások ideje közeleg, s mi meg vagyunk győződve, hogy ha olvasóink e képeket s az azokat kísérő szép leírást figyelmükre méltatják, sokakban közüök föl fog tamadni a vágy, hogy a természet ama gyönyörű játékát, melyet Gömörmege s vadregényes sziklavölgyében s a csodás jégbarlangban birunk, a természetben is megsejleljék.

Es most adjuk át a szót a jeles ismertetőnek.

Gömörmege Magyarország legaldottabb megyéinek egyike. Míg déli részén jól tenyész a szőlő, kitünő dohány, finom dinnye terem s buzája a bánáttal versenyez: addig északi részének legmagasb pontjain csak a törpefenyő, meg a „Holák“ sivár moh- és zuzmója teng; míg a Tornallya s Putnok között elterülő sík már az Alföld rónájának szelid lehelével érint, s a puszták pásztor-költészetére emlékeztet: addig északi részén Dobsinától fölfelé s a Garam-völgy mentében, Svájcznak vadregényes, komoly tájképein merenghetünk; ha a szelid Sajó-völgy, Csetnek s Jolsva völgye tájképi változatos szépségeikkel, a tornallyai „Meligviz“ (tengerszem) érdekességével, az agteleki cseppkőbarlang világhírű csodaszépségével mind-megannyi kincsei Gömörnek: akkor a sztraczenai völgy és a dobsinai jégbarlang, a természet e kincstárának nem értéktelenebb gyöngyszemeit képezik.

Ha az utas Dobsinától a Hosszúhegy felé veszi útját, cseplyés, bokros, szántóföldekkel s virányos hegyi rétekkel váltakozó hegyoldalon emelkedik föl; e hegyoldalon láthatja a világhírű csembergi kéklény- és álny-bányákat, melyek évenként átlag 2000 vammáza érczet termelnek. Elhaladva a kereszt mellett, honnan elragadó kilátás nyílik, bányák, kohók, fenyves erdők között haladva, keskeny völgyecskebe érünk, mely oly szűk, hogy csak a szekérut s tövében egy 3—4 méter széles patakcsa fér el.

E völgy kedves méla hely, csendjét csak a kis patak vidám csevegése zavarja; de im, mintha csöngőse halkabb lenne! Valóban ugy van, vize is megapadt, hova tovább annál inkább fogy, míg végre csak száraz medre marad; a patakcsa eltűnt, elveszett; a föld nyelte el, —

majd újból lejjebb napfényre jó lassanként, s a Göllniz vizébe siet, máskor örökre eltűnt. Az egész sztraczenai völgy is az elveszett (tótul: straczeny) csermelytől nyerte nevét.

A völgy kezdetén mindjárt az Arok nevű benyúlásnál van a kis falu Straczena, rendetlenül szét-szór, jobbadán fából épült. Lakosai mind bányamunkával foglalkoznak. Itt van Coburg herceg vasgyára, melyet csinos tiszti lakok környeznek.

A völgy helyenként hirtelen kiszélesedik, pázsit s ezer virággal hintett térre tágul ki, majd ujra megszűnik s fenyegette két oldala majdnem összeér. A sűrű szálas fenyves mily pompás összhangban van a magas sziklaormokkal! Komoly, csendes, mozdulatlan, mint a sziklaóriás, néman s méltósággal sorakozik sudar sudar mellé, mint egy lándzsás csapat, néma csendjét csak egy-egy madár csevegése, meg a völgyben zugó patak egyhangu moraja zavarja, tövét puha moh-ágy takarja, s úde zöldjével ezer hegyi virág képez festői tarka szőnyeget; a lég tiszta, átlátszó s a fenyves balzsam illatával van tele, oly üdítő, oly kellemes, nem győzünk eleget beszívni.

Egy tekintet — s egészen új kép tárul elénk; a fenyeftéde oldalt kopár, egyhangu szürke szirt-

lemez omlanak le; vad örvényben kavargó most hirtelen, majd csendesül moraja, hatalmas tombolását, habzó zuhogását méla halk susogással változtatja, midőn finom homokfötte sikon terül ki, vagy egy simára nyalt sziklatáblán átlátszó zománczcsa simul; itt mozdulatlan, méltóságos mélységgé gyűlik meg s hallgatag tanui, a zord szürke ormok s komoly mozdulatlan fenyevesek néznek tükrébe. Amott az élet mozgalmasság pesszé- gése, emitt a csendes halotti nyugalom egymással varázsszerű összhangban egyesül. Egy-egy úde zöld pázsittal borított hegyi rét virgöze juhok legelnek.

Straczena helység temetője mellett völgy-szerű hasadék, sziklafalak-alkotta szurdok nyílik, ez a Solyom-hasadék. Alig haladunk bele pár száz lépésnyire, fogva vagyunk, szoros körben sorakoznak jobbról balról a meredek sziklafalak, méltóságos gulák, rovatkos tornyok, felszökkenő sziklaacsucok, mintha az ég boltjába furdódnának be, amott mozdulatlan köfolyam, összehordott körgörgeteg, csak egy lókés kellene, s tombolva csörtetve omolnának a mélységbe; itt-ott egy-egy csoport fenő fedí a sziklás hegyoldalt; ha e kövülágban a meredek, összevisszahányt onladék között felfelé kigyózó keskeny ösvényen mintegy fel óriág haladunk, virágos hegyi rétre, egy tág fennsíkra érünk, honnan ösvényünk a Hollókő-höz vezet. Ismeretes pont ez szép kilátásáról a szomszédos bérzetűekre, messze Szepesben és a hatalmas Tátra-hegycsoportra, mely felséges gúla-alakzataival, hófede tetőivel, meleg ibolya-színben uszva megható képet ad. De még inkább ismeretes a közelében fekvő üdöszaki forrásról, melynek bugyogása időnként megszakad, s újból beáll. A forrás helyén egy mészkő-törmelékkel megrakott teknő alakú gödröt látunk. Ez a forrás szája, lefelé hosszú mederré nyulik, majd széles úrré tágul, mely száraz, de az ür körtörmeléke közt tiszta víz kezd előszivárogni, — növekszik, míg pár percz múlva teljes tömegben nagy robajjal bugyog föl a mélyből, s fut le kiszáradt medrében, hogy rendszeren egy és fél órai folyás után megszűnjék, s 2—3 óra múlva újból kezdődjék.

A Hollókő és a forrás kiránduló társaságok s turisták által sűrűn látogatott pontok.

A Solyom-hasadékkal szemben, szintén egy szűk völgyecske hasad, hol faházikókból egy kis telep terül. Lakosai mind favágók és szénégetők, a neve Spital.

Innen a völgy jelentékeny kitérővel, s utunk a folyó bal partján sik teres helyen vezet, egyenest egy hársáttal a völgyön benyuló sziklanyelvnek, mely mint óriás köfal buzódik a völgyön keresztül egészen a folyóig, rajta hatalmas sziklacsapatok, óriás gulák nyugszanak, itt-ott egy parkányzatába kapaszkodott fenő magaslík, — utunk már majd a sziklaalhoz ér,

midőn észreveszük, hogy az keresztül van furva, s ez alaguton kocsink kényelmesen roboghat keresztül. Ez a sztraczenai sziklakapu. A kapu sziklafalára egy tábla van szögezve e felirattal: „Agoston, Szász Coburg-Góthai herceg, a magyar természettudományi társulat elnöke, téged e sziklák dicsérnek“. A kapu áthaladva, a völgy szűkebb részében vagyunk, utunk a völgygel gyorsan kanyarog jobbra-balra. Nem messze a kaputól a folyó jobb oldalán kiváló sziklacsoport vonja magára figyelmünket. Közvetlen az ut mellett, mint egy épített várfal, mered égne egy sima óriás sziklalap 80—90 méternyi magasan, mellette egy második, mögötte újra más, hosszában némelyik mint didéjező fal szélesen meg van repedve, ennek teteje, — annak széle dől romba, ez itt mint erős bástya büszkén magaslík égne, amaz mint csonka torony ledőléssel fenyeget. Ez a sztraczenai kapuvár.

Áthaladva a sziklába vésett keskeny „be-metszésen“, érdekes ponthoz jutunk. Egy hirtelen fordulatnál a völgy tereze hegyi rétté tágul, melynek közepén hirtelen, egész elszigetelve emelkedik a földből egy szürke sziklacsoportozat, széles alapu gulához hasonló, jobb és bal vállán kisebb kupokat, sziklatornyokat, majd szobor-

DOBSINAI JÉGBARLANG: VIZESÉS.

lom technikája leleményesebb az eszközökben, s a sok változás bágyasztja a figyelmet. Akkor nagy közönsége sem volt az eddigi három előadásnak, hogy a jobban megtervezett részek mellett tömegesen nyilatkozhatott volna. Félig telt nézőtér soha sem oly jókedvű, mint ha tömve van. Az előadás jól folyt s a nagyból szerepet Sziklai Emilia, Lukácsné, Rákosi Szidi, Vidor, Szombathelyi, Tihanyi, Együd, Eöri és Jani játszották.

Kötelezintéze, egyletek.

A magyar tud. akadémia jun. 24-iki ülésén dr. Balogh Kálmán, mint megválasztott rendes tag, tartotta székfoglalóját „A lázás bántalmak egyik okbeli tényezőjéről.“ Saját tapasztalatait adta elő, melyekben meggyőződött, hogy több betegség átítható az emberről az állatra a fertőző anyagok által. Hagymában szenvedő emberek után házi nyulaknál a hagymához hasonló, többször halálos megbetegedést tapasztalt. Minden ilyen esetben az elhullt állatok vérében, májában, tüdejében veséiben baktériumokat lehetett találni. A második felolvasó volt Farkas Gyula, mint vendég, és „Az általános három tagu egyenlet gyökéről“ tartott szakszerű felolvasást. Dr. Szabó József mutatót be végre az oraviczai ásványok jegyzékének kiegészítéséül egy ásványt, mely zöldsínű, selyemfényű, és azon contact ásványok közül való, melyek nagy mennyiségben találtak Oraviczán, és versenyeznek a Vezuv eruptív ásványaival. A vas csekély mennyiségben mint basit képező alkotórész szerepel benne.

A Kisfaludy-társaság e hó 27-én tartotta a szünet előtti utolsó ülését. Az első értekező Gregus Ágost volt, és „Shakespeare betegéről“ olvasott föl tanulmányt, bizonyítva, hogy a nagy költő orvosilag is helyesen festi betegjeinek állapotát és beszédjét. Hirneves modern orvosok is csodálkoznak azon pontos s genialis megfigyeléshettség fölött, melynek segítségével Shakespeare a lelki betegségeket tünteti föl, nevezetes Lear király, Edgar, Hamlet, Ophelia és Timon alakjaiban. — Utána Vadnay Károly olvasta föl Tóth Kálmán költői beszédét, melyet mai számunkban közlünk. A harmadik felolvasó Boöthy Zsolt volt, ki Zsilinszky Mihálynak Ferenczy szobrászunkról írt nagyobb tanulmányából olvasott föl részleteket. Utóbbi művésznők életrajzára (1792—1856) vonatkozólag több eddigi ismeretlen adatot mond. Érdekes, hogy midőn Bécsben jutalmat nyert s a jutalmatosító Metternichhez segélyért folyamodott, hogy Olaszországba mehessen, azon választ nyerte, hogy mint magyar és protestans ne is számítsanak stipendiumra. De a nádor segélyével mégis kiment. — Olaszországban Canovanál akart tanulni, de nem sikerült. Thorwaldsen tanítványa lett, de ezzel nem volt kielégítve. Különben Ferenczy már fiatal korában sőt kedélyül ifjú volt, kit nehéz volt kielégíteni s ezért Széchenyi sem szerette meg. 1819-ben Csokonai mellszobrálva s más műveivel nagy hírnévre tett szert a hazában, s a lelkesedés mámorában visszautasította Canova ajánlatát, hogy műhelyét átvegye, s csakhamar visszatért hazájába, hol azonban a kellő pártfogást nem találta meg. Ezért szövöttek barátai, hogy Mátyás szobrát készíttessék el vele. De ez nem sikerült s Ferenczy tört kedélyül vonult vissza Rimaszombatba, hol még tíz évig tengődött. — Szász Károly a hanyatló görögység költőjének Musaeosnak „Hero és Leander“ című költeményét mutatta be Tóth Sándor selmezi tanár jó fordításában. Végül Vulcanu József felolvasta a latin fajok néphymnusát, magyar fordításban, elmondva előbb, hogy a latin néptörzsek mult hóban irodalmi ünnepe volt Montpellierben, mely alkalommal több mint 80 pályadíj osztatott ki, s köztük a latin törzsek néphymnusára érkezett 65 pályázat közül a jutalom egyhangulag Alexandri Vazul román költőnek adták ki. A folyó ügyek közt Gregus tükár jelentette, hogy Toldy síremléke legkésőbb október végére elkészül, s még 250—300 frtra van szükség, mely bizonyára be is fog gyűlni.

A gyermekház-egylet közgyűlésén felolvasott évi jelentés szerint: a lefolyt évben a kórházban 777 beteg gyermeket ápoltak, 661-et ingyen. Az egyletnek alapítványokban 96,587 ft van. A közgyűlés köszönetet nyilvánított a kormány, főváros, egyletek és egyesek gyámoltásáért. Dr. Bókay János igazgató főorvos jelentése szerint a kórházban

ápolott 777 gyermek közül 642-öt felgyógyulva bocsátottak el, s csak 86 halt meg, kik közül tizet halálukolva vittek be. A jövő évi költségvetést 16,130 frtban állapították meg.

Mi ujság?

A királyt szombaton reggelre várták Budapestre, az országgyűlés befejezésére. Szombat délre általános kihallgatás volt kitűzve. Vasárnap déli 12 órakor mennek föl az országgyűlés tagjai a királyi lakba, hol ő felsége felolvassa a trónbeszédet, s ezzel véget ér az 1875—78-iki országgyűlés.

Mária Henrietta belga királyné jelenleg a margit-szigeti fűrőd használja csizos baja ellen, s mindaddig a szigeten marad, mint József főherceg családjának vendége, míg távirat nem szólítja el Szent-Antalra, hogy leánya herceg Coburg Fülöpné anyai örömeiben részt vegyen. Kisérétében vannak: gróf van der Straeten kamarás és gróf Limburg főudvarmesternő. József főherceg és családja, ha a kis Mária főhercegnő szembaja javul, állandóan a szigeten marad a nyár alatt, de ősz felé Párisba szándékozik utazni. A belga királyné a közelebbi ünnepek, urnapiján, a vízi városi templomba ment misét hallgatni. Mint Érsekújvárról írják, mikor a királyné ott keresztül utazott, alig tudta valaki az indóházban, hogy mily előkelő utas van a vendégek közt. A cigány zenészeknek azonban feltűnt egy elegáns hölgy, mert látták, hogy ennek utasítására ment hozzájuk egyik férfi kísérelője, ki a Rákóczi induló eljártását kívánta és egy husz frankos aranyat tett a cigányok tányérjára. Csak a vonat elindulása után terjedt el a hír, hogy Józsefnádor leánya utazott keresztül Érsek-Ujváron.

A párisi kiállításunk Munkácsy Mihályt nagy kitüntetés érte. Milónt ábrázoló festményét a nemzetközi bíráló bizottság a nagy dísz-éremmel (grand prix) tüntette ki. Ilyen nagy jutalom csak nyolc volt az összes művészek számára.

A párisi kiállítást oly tömegesen látogatták, hogy bezárását egy hónappal későbbre akarják halasztani. E hó 25-én 74 ernél több volt a látogatók száma.

Közéletünk egyik veteránja, a magyar képviselőház régi szótartemelő alakja: Bernáth Zsigmond, ki csak utóbbi években vonult vissza a nyilvánosságtól, e hó 24-én ülte meg kile nevezetű születésnapját. A képviselőházban üdvözöl i vet írtak alá, melyben a képviselők még számos boldog évet kívántak az érdemes férfinak.

Az idén nem lesz se országos dalárúnepe, se jogász gyűlés. Az orsz. magyar dalárúgyesület igazgató választmányja elhatározta, hogy a Pécsre kitűzött dalárúnepelet az idén nem tartja meg, mert a politikai viszonyok, a megkezdett mozgósítás az ily békés természetű és társadalmi mozgalmakra nem kedvező. Ugyanily okokból határozta el a magyar jogászgyűlés állandó bizottsága, hogy a szeptember havára kitűzött gyűlés nem tartatik meg, hanem jövő évre marad. A vélemények bekielődésére kitűzve volt határidő pedig december 31-ig meghosszabbították.

A honvédménháznak a Székesfehérváron közelebb elhunyt Hoffmann Istvánné 200 frtot hagyott.

A nyomdász-kiállítás bíráló-bizottsága kihirdetett ítéletét a jutalmazandó nyomdászunknak fölött. Haladásért kitüntető a Frankli-társulat személyzetét, Hahn Edét, a „P. Lloyd“ tömötvényeiért (stereotypia), a pesti könyvnyomda-részvény-társaságot, az Angermayer nyomdáját Pozsonyból s az Albrecht Károlyt Zágrábból. Haladásra törekvést tanúsítottak a jury szerint, tiszta kiállítás, gondos szedés, vagy tiszta nyomás dolgában, a következők: Sicyanski és Mielnicki fabetűkészítők, Posner K. L. személyzete, Hornyánszky Viktor, Wilkens és fia könyvnyomdája, Weiszman testvérek, Kalhanak Rézós gépmestere, a Debrezsen városi nyomda, Buzárics Esztergomból, Wencely Lajosról, Czéh Sándor M.-Óvárol, Weppner gépmester Sopronból, Csanádegyházas-nyegyei nyomda Temesvárról, Pfeiffer Gy. Eszékéről. Ezenkívül még 28 nyomdász részeseült harmadrendű kitüntetésben. A díszlevelek ünneplés kiosztásának napja később lesz.

A francziák népiünnepe Párisban. A kiállítás alkalmából e hó utolsó napján nagy népiünnepe lesz a francia fővárosban. Este kivilágítják a boulognei erdőt is; százezer színes lámpát függesztenek a fákra, a földön nyugó állványokon 30,000 színes lámpa fog világitani, ezenkívül a guirlandok közt szerteszét 32,000 világ és 24 elektrikus nap áraszt

fényt. Az erdő főkapujától a diadalívig 220 lustret állítanak föl, mindegyiket 200 lámpával, és a fényvilágok ezen láncolata az elyséi mezőn át a Concorde-térig tart, hol a Tuilériák kertjében újra 30,000 lámpáskát gyujtanak meg. A Szajnán velenzei ünnepeit rendeznek a csónak-egyletek 120 csónakkal, melyeket 12,000 ballon világít; selyemmel és bársonnyal bevont öt nagy bárkán a zene fog szólni. A takarodót négy katonabanda, száz dobos és százötven trombitás harsogtatja, és ezeket száz vértés gáz fáklyákkal és háromszáz gyalogos lámpákkal kíséri. A Tuilériák kertjében végre négyszáz énekes és háromszáz muzikus kosmopolitikus programmal óriás koncertet fog tartani.

A művésznő farkasa. Soldosné e napokban Kolozvárt vendégszerepelt, honnan visszaérkezve, egy kis farkast hozott magával, s azt az állatkertnek ajándékozván: személyesen adta át az igazgatónak, kérve őt, hogy kedvencézt különös gondozásban részesíttesse, a mit az igazgató szívesen meg is ígért. Neve a kis nevadnak Salamon, s a művésznő komolyan kikötötte, hogy e nevet el ne cseréljék. Salomonnak egyelőre egy fiatal hiuzt adtak társul.

Nubiai állat-karaván út tanyát július elején az állatkertben. Valódi beenszülető nubiaiak által vezetett középfrikai állatok: tevék, rinocerosok stb. lesznek láthatók. A nubiaiak eredeti nemzeti öltönyeikben vannak s nubiai fegyvertáncot is fognak egybek között produkálni. Az állat-karaván közelebb Bécsben rendkívüli feltűnést okozott és a mult évben Párisban a Jardin d'acclimatisationban, valamint Londonban is színtűn a legnagyobb érdeklődést költötte.

Sebes lovaglás. Angol lapok írják, hogy Peralto Francesco híres mexikói lovas ez év május 22-én fogadásból egy huzamban tizenöt óra alatt 305 angol mérföldet (körülbelül 70 német mérföldet) lovagolt a New-York melletti versenytéren. E célra 34 ló és 6 mustang (spanyol eredetű vad ló) állott rendelkezésére, mert a new-yorki lóverseny-társulat, a melynek lovat használta, vonatkozott kevesebb mint negyven lóval megmérkőzni ezzel a kalandos vállalattal. Peralto reggel 4 órakor ült föl az első versenypárjára és este 6 óra 31 perczkor elvégezvén feladatát, megállott a versenyrák előtt. A kifáradhatlan lovas minden mérföld után lovat váltott, néha csak átugrott az egyik ló hátáról a másikra; de a váltás által okozott késedelem általában véve csak négy másodperc volt. Lovaglása alatt lélegző készüléket használt, mely befűtöte száját, de nem akadályozta a lélegzést, sőt inkább könnyítette. Három ízben pihent meg, egyszer 14, másszor 20, harmadszor 11 perczre, s ekkor zab lisztfőzetet ivott, s egyszer átoltozkodott, sziacsacsal megmosatta magát és fehérruhát váltott. A 305-ik mérföldet 2 percz és 14 másodperc alatt tette meg. Midőn gözölög paripájáról leszállott, barátainak egész serege hangos hurrah-kiáltásokkal üdvözölte. Az orvos rendelkezése azonnal haza lovagolt, hol megdörzsölték és lefeküdt. Tökéletesen jól érezte magát, jöllehet pulsuza 140-et vert perczenként. Ezen egyetlen nap alatt 10 fontot vesztett súlyából. Egy ló le is vetette, egy másik pedig megsántult. — Hazai sportlapunk a „Vadász és Verseny-lap“ e közleményt a következő megjegyzéssel kíséri: „Mintán a napilapok sok időtlen összehasonlítást tesznek Peralto és Zubovics közt, — holott Zubovics egészen mást, t. i. távolovaglást végzett, — s ezenfelül ugy vélekednek, hogy ily sebes lovaglás még soha sem volt, föl kell említenünk, hogy Peraltohoz aránylag legalább is oly jó, sőt sokkal sebesebb lovaglást végzett (habár kevesebb távolságra) a most két éve balvégzetesen kimult Szirmay főhadnagy, ki a bécs-újhegyi pályán 200 angol míldet 8 óra alatt lovagolt.“

Öngyilkos. Nagy részvétet kelt Szebenben gróf Bolza, harmadik huszárezredbeli hadnagy öngyilkossága. A fiatal ember Hammersdorffban pisztolyal vetett véget életének. Rendezett anyagi viszonyok közt élt, s azt sejtük, hogy amerikai párbajnak esett áldozatul.

A berlini kongresszus végre bele jött a nagy munkába, s most már majd minden nap tart ülést. Folytatja, a mit Oroszország megkezdett: Törökország feldarabolását. Oroszországnak ugyan kevesebb jut a zsákmányból, mint a mennyit a san-

stefanoi szerződésben összeirt, de a mi megmarad belőle, nem Törökországnak marad meg, hanem a körülte ólálkódó apró országoknak jut, Görögországnak, Szerbiának, Montenegrónak és jut nekünk is, mert nem is kétséges már, hogy Bosznia és Herzegovina monarchiának zálogmása alá adatik. Ügyelni fogunk a rendre, zálogot tartunk a bosnyák és hercegovinai menekültek segélyezésére fordított összeg fejében, s majd a végszámadaskor mind a két tartományt megtartjuk. A portán annyit könnyítették a san-stefanoi szerződés terheiből, hogy a független Bulgária nem terjed túl a Balkánon, hanem azontul lesz Keleti-Romélia, a hol azonban a szultán uralma kellő korlátokat talál. Anglia és monarchiánk csakugyan teljes egyetértésben működnek a kongresszuson, s Oroszországgal szemben egysáratulag — engednek.

Halálozások.

BOHM GUSZTÁV, a nemzeti színház operájának már rég időköt fogva főrendezője, meghalt 54 éves korában, hosszas betegeskedés után. Alaposan képzett zenesz volt, s mint ilyen fővárosi és vidéki színházak karmestereként is működött, majd a győri zene és énekegylet művezetője lett, mignem a hatvanas években nemzeti színházunk operai rendezésére hívták meg. Vahot „Huszársíny“ -jéhez ő irt zenét, és szerzett több zeneművet is, valamint fordított operaszövegeket. Temetése e hó 26-án Újpesten történt, hol a nemzeti színház tagjai nagy számmal jelentek meg a végtisztesség megadására.

POZDECH JOZSEF, országosan ismert fővárosi harangöntő, ki a harangok felszerelésére új módszert talált ki, s erre külföldről is kapott sok megbízást, elhunyt 68 éves korában. A derek iparos a magyar ipar körül kifejtett érdemeiért két ízben nyert ő félésgétől érdemkeresztet.

Elhunytak még a közelebbi napokban: KRAJTSIK ANDRÁS, Privigye város sok érdemi polgármestere és Krajtsik Ferenc országgyűlési képviselő édes atyja, 71 éves korában. — CZEKUS MIHÁLY, Czékus István evang. superintendens édes atyja, 85 éves korában Kun-Tapolczán. — KACZANYI GUSZTÁV, evang. lelkész, ki a szabadságharc előtt nevelő volt a Tiszasáladnál, a szemlénghegyi Sárkuton. — SCHREIBER SMON, nyug. főkörmányszéki tanácsos, 82 éves korában N.-Szebenben. — PETZ FERENCZ, ki stájer születésű daczára is a szabadságharcban honvédek állt be, s végnapjait a honvédménházban fejezte be, 78 éves korában. — VOROS MIHÁLY, Szent-Benedek-rendű áldozár, 31 éves korában. — CSÁSZÁR FERENCZ, az irodalmi téren ismert néhai Császár Ferenc özevgye, szül. Mikulczecz Rozáliá, 68 éves korában Budapesten. — BLAUNÉ szül. Kundschafter Fanni, egy vagyonos asszonyság Kis-Hinden 93 éves korában; ki három leányt, 17 unokát, 28 déd- és kilenc szép-unokát hagyott hátra, s nagy korát oly egészségben érte meg, hogy 80 éves korában még egész könnyűséggel táncolt egyik unokája lakodalmán.

MÁRIA spanyol királyné meghalt Madridban e hó 26-án délben, gyomorhagyász következtében. Halála előtt két nappal töltötte be élete 18-ik évét, s aznap látta el a halotti szentségekkel az indiai patriarcha, ugyanaz, ki XII. év január 23-án megáldotta a frigyet, melyet XII. év január 23-án királyi költőtt. A szép fiatal királyné halálát rövid betegség előzte meg Anyának érezte magát s ez állapot kedvezőtlen lefoiyása okozta korai halálát. Mária de las Mercedes leánya volt Lajos Fülöp király legfiatalabb fiának, Montpensier hercegné, s unokatestvére XII. Alfonz spanyol királynak, ki politikai szempontok mellőzésével szerelemből vette nőül, s 21 éves korában maradt özvegyen. A királyné e hó 28-án temették el az Escorial sirloltjába.

Szerkesztői mondanivaló.

Dr. L. K. Ha a kongresszusnak sikerül létrehozni a békét, a békeokmány közé tételével azonnal befejezzük a „Háboru-Krónikát“ s akkor adunk hozzá czimlapot és tartalomjegyzéket is, hogy az addig megjelent számok egy kötetbe gyűjtve, állandó emléke legyen e válságos napoknak olvasóink könyvtárában. A következő héten aztán már a „Világkrónika“ indul meg, melyet folytatónlag küldünk a „Háboru-Krónika“ előzetőinek előzetésük egész tartama alatt.

A régi kedves. Nem világos. Háromszor kelle átválnunk, mig megértettük: melyik a régi kedves. Olvasóinkat nem tehetjük ki hasonlóknak; különösen, mintán megértve, nem fizeki ki a fáradságot, mert a hosszúra elnyújtott és csak lyri mozzanatokban dunszkáló költeményből alig domborul ki valami balladai compositio.

Polyphemus. Az előbbinél határozottan gyöngébb. A belgrádi történetnek (Cilley és H. László) — a mi már sokszor, különböző alakban fel volt dolgozva, minden újabb vonás s minden belső alakítás nélküli elbeszélése. A mi benne nem a száraz krónika, az meg zavart, homályos, érihetetlen.

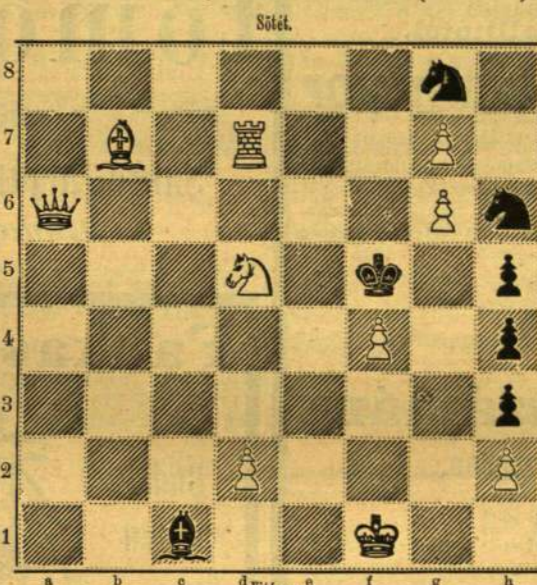
Milyen a lány. Nem közölhető. Kívánata szerint tettünk.

W—sch F. Két rimes sorra egy rimetlen fél sor ríadása; s a rythmusból mindegyre kiközökös sorok; az inkább erőltetett, mint benső hangulat; s végre a sokszor megnekelte tárgyának utaszi kritikának eredményei. Kongó. Első fele meglehető. Bár az sem valami különös. De a befejezés s megoldás oly közönséges s forma tekintetében az egész románéz oly gyarló, hogy közléséről szó sem lehet. Dacsoj, nevess csak. Hangjában van valami igaz s megkapó. De a harmadik versszakot s összefüggését a többivel nem értjük. Félre tettük: talán sikerül azt jobbá tennie. Gagyri Palkó. A népies költői beszélyt már csak terjedelmével fogva sem közelíthetők. Meséje, sokkal rövidebb feldolgozása, nem volna épen érdektelen; de jelen kidolgozása, a mellett hogy széles és hosszas, verselési s egyéb tekintetben is sok kívánni valót hagy még fenn. Prózáj dolgozatai, úgy látszik, jobban sikerülnek, mint a költőiek.

Polgári példák (írta egy vén ember stb.) Nem rosszak úgy elbeszéli, a malom alatt, estenden. De ki nyomtatni nem alkalmasak.

SAKKJÁTÉK.

969. sz. feladvány Schulder R.-től (Kölnben).

KOTZÓ PÁL

gépészmérnök,

BUDAPEST, VIII. kerület, üllői-ut 8. szám alatt
ajánlja olcsó árakon elismert gépeit, ugymint:

Garrett R. és fiai gőzmozdonyait fa-, szén- s szalmafűtésre
gőzcséplőgépeit,
sorvetőgépeit,

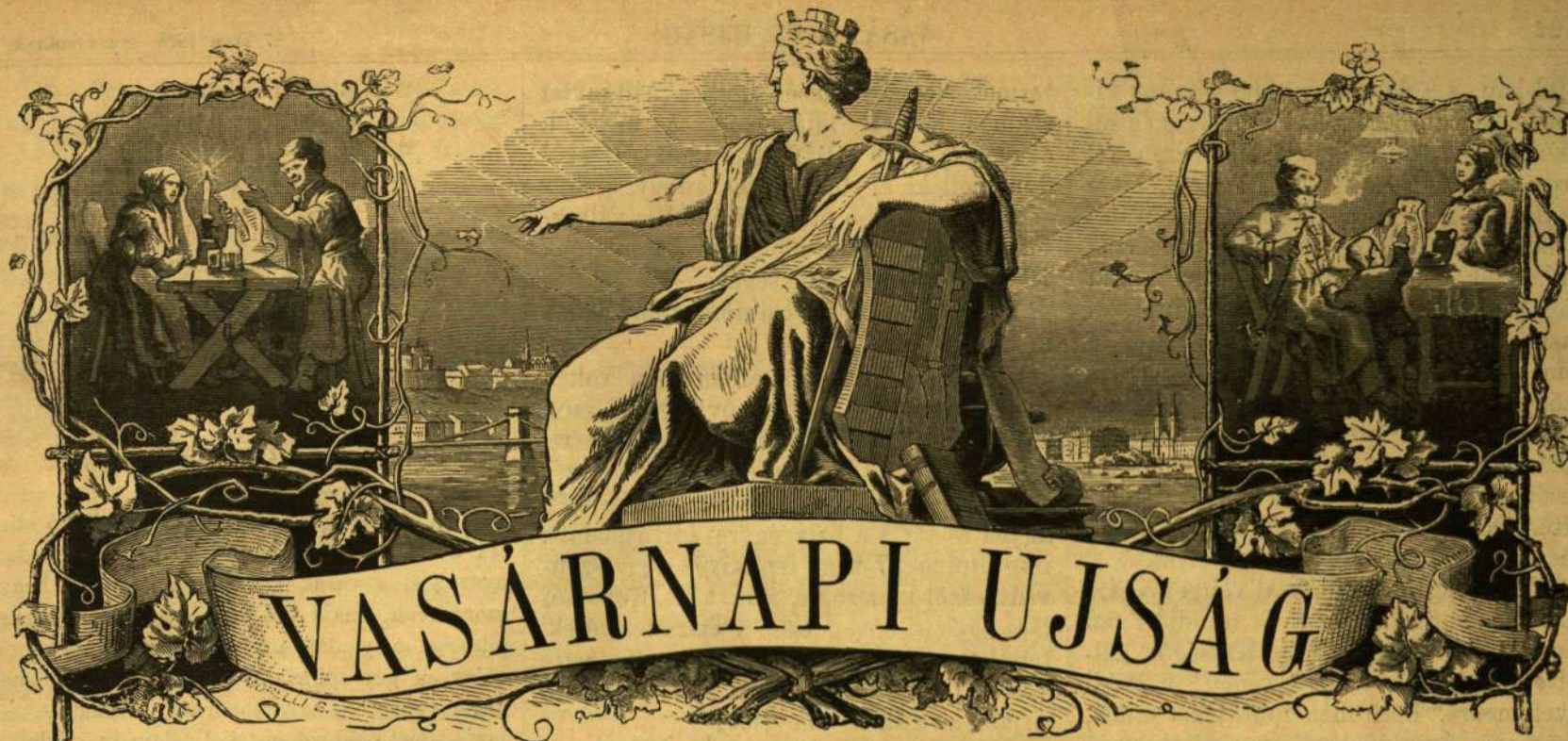
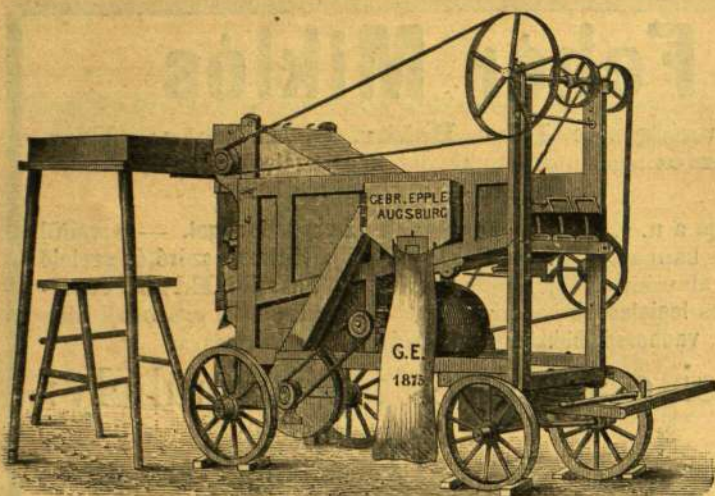
Samuelson & Comp. kaszáló- és aratógépeit.

Angol és amerikai rendszerű

járgánycséplőket és szénagyűjtőket,

űszög tisztító rostákat,

szelelő- és tisztító-rostákat, trieurőket stb. stb.

VASÁRNAPI UJSÁG

Előfizetési feltételek: **VASÁRNAPI UJSÁG** és **POLITIKAI UJDONSÁGOK** együttesen: egész évre... 12 frt, fél évre... 6 frt. Csupán a **VASÁRNAPI UJSÁG**: egész évre... 8 frt, fél évre... 4 frt. Csupán a **POLITIKAI UJDONSÁGOK**: egész évre... 6 frt, fél évre... 3 frt.

27-dik szám. 1878.

BUDAPEST, JULIUS 7.

XXV. évfolyam.

SZÖNYI PÁL.

(1808—1878.)

jeé, az „Alaktan“ írójaé, s Pesten a leg-
újabb időkig folyvást első rangu magán-
tanintézet tulajdonosáé. S midőn a napok-
ban, munkás életét, 71 éves korában,
a halál megszakította, anyiak tisztelete
és rokonszenve által környezett ravatalára
mi is méltónak tarthatjuk: rá tenni az
elismerés szerény koszoruját, hogy hazánk
újabbkori mívelődéstörténetének egyik de-
rág munkását, a jelebb magyar pae-
dagogusak egyikét megítszteljük vele.

Mert a mikor a mindenki által ugy

hítt, holott még nem épen koros „Szönyi
bácsi“ a magánnevelés terén kivított elis-
merés után, a nyilvános közoktatás pályá-
jára lépett, s itt irodalmilag az első, na-
gyobbserű és módszeres magán-intézet
alapításán működött: akkor még nem
zsibongott a „tanfériak“ vására, s az
ügyeszetet csak keveseket vont a parla-
gon heverő tér művelésére; annál nagyobb
az érdem, minél kevesebben osztoznak
rajta.

Szönyi Pál Debreczenben született

SZÖNYI PÁL.

SÓS-BORSZESZ,

általam javított kitünő háziszser,

Gyors hatást eszközöl: Rheuma, csúsz, szag-
gátás, fagyás, fog-, fej- és fülfájalmak, szem-
gyulladás, benuások, stb. stb. ellen; sőt fog-
tisztító szerül is igen ajánlható, memyiben a
fogak fényét elősegíti, a foghús erősíti, és
a szájj tisztá szagtalan izt nyer a szesz elpa-
rolgása után, valamint fejmosásra a hajde-
gek erősítésére és korpától megítsztulásra is.
Használati utasítás magyar vagy német
nyelven bizományosaim névsorával, minden
üveghez mellékeltek.

Ára egy nagy üveggel 80 kr., kisebb 40 kr.

BRÁZAY KÁLMÁN, nagykereskedő.

Budapest, iroda és központi irodák országot, 39. sz.
TÖRÖK JÓZSEF, király-utca 7. szám.
Vidéken az üvegekhez mellékelit utasítá-
sokban felsorolt bizományosaimmal.

A sósorszesz hasznossága sok előkelő
orvos és számtalan polgári tekintélyen kívül
Kossuth Lejos nagy hazánkfia által is elis-
meréssel tüntetett ki, utóbbi időben pedig a
következő közzönn leveleket vettem:

Nagyon tisztelt Brázay ur!
Nem mulasztatom el, hogy azon si-
keres hatás miatt, melyet fiam főllása
ellen csak egy hó óta használatba vettem
„Sósorszesz“ nével“ vagyok szerencsés
tapasztalni, Ön, mint e megbecsülhetlen
gyógyszer megjavítója irányában hálá-
köszönetemet ki ne fejezzem.

Fiam ugyanis ez ideig már három év
óta minden másodnap oly heves fejfá-
jásban szenvedett, hogy nem csak hogy
tanulmányait rendszeren folytattai, de sőt
néhány napon a fájdalomtól egészen el-
gyengülve, énegejéből egy-két lépést ten-
ni sem volt képes. Az ennek elhárítása
czéljából tett számtalan kísérletem —
többek közt hazánk néhány tudósának
felkeresése — mind siker nélkül maradt,
mig végre Paunz Adolf dombovári ke-
reskedő ur ajánlatára az Ön „Sósor-
szesz“t kiserlettem meg, és ez hála az
éneket tett — tulszárnyalva legmerészebb
várakozásaimat is — mondhatni sikerdús
hatást. Az első használat után a fájdalom
már jóval enyhülték, egy kis pala-
czek elfogyasztása után pedig a fejfájás
teljesen elmaradt.

Fogadja tehát, igen tisztelt Brázay ur
azon számtalan örömet, melyeket fiam
egészségének tökéletes helyreállításával
hálás tisztelője,
Fried Sándor.
Tekintetes ur!
Isten áldja önt meg a sósorszesz
találmányáért, mióta használatom, szám-
ban semmi fájdalmat sem érezek, fogaim
és inyem szemlátomást javulnak, ön-
nek pedig torokj ellen nyújtotta a
legnagyobb segélyt! — Valódi övszer
a háznál!
Kérek 4 kis üveggel küldeni postai
utánvét mellett, n. p. Csácese.
Fogadja őszinte tisztelettem nyilvání-
tását. 4617
Sz.-Gede, 1878. márczius 2.
kész szolgája,
Tornyos József.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestén (egyetem-
utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtáránál kapható:

Olasz társalgási nyelvtan iskolai és magánhasználatra.

A **Gaspey-Sauer** tanmód szerint
a magyar nyelvhez alkalmazta
SOMOGYI EDE.

Ára füzve 2 forint.

Hölgyek százezrei

szept, tiszta fehér, ifjád bürszínüket egyedül és kizárólag a párizsi
Dr. Lejosse-féle

RAVISSANTE

nevé fölmulhatatlan bürszínplő szernek készönik.
Szepió, májfoltok, pörseések, bőrfoltok, rezesség, pat-
tanások, ránczok, himlöhelyek biztosan eltávolíthatnak
s a gyöngéd, ifjád, friss kinészet ismét rögtön
előtérbe lép. A siker biztosíthatik.
Egy nagy eredeti üveg ára frt 2.50, kisebb frt 1.50.
Fölmulhatatlan és nélkülözhetlen szappannak
bizonyult be, és általánosan elismertett a kitünő
Dr. Lejosse-féle **SAYON RAVISSANTE**.
Ez a legjobb és leghíresebb mosó szappan
a világon; a ki egyszer megkísérlete, az soha többé
nem használ más szappant. Egy darab ára 50 kr.

Valódi minőségben kapható

Budapesten **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszerárában,
Vértessy S., Loeff M., Vadász F. utóda illatárában.

Dr. Lejosse-féle

Kopaszsg ellen,

a haj őszülése a korpáké, zöds megállása a, a
naponként beérkező bürszínplőket és kizárólag has-
ználni

tannin-olaj dr. Moras-tól.

Hatása valóban csodás, mert nem csak a nevezett
bőrjokat távolítja el, hanem a tudomány alapt te-
szel, nem csak a haj kihullását és a korpáképződést szüntette meg, ha-
lam, hanem új, erőteljes hajnövekedést hoz létre.
Heca. 45-6.
Kapható üvegekben 2 és 1 frtért Budapestén Török József, gyógyszeráránál,
király-utca 7. — Magyarországon dr. Moras tannin-olaj készítője

Salzburgi sorsjegyek.

Huzás már július 5-én.

Főnyeremény frt 15,000!

Általam 11 havi részletre adtnak a frt 2.

Igervények bécsi sorsjegyekre a frt 2¹/₂ és bélyeg,
hitel-sorsjegyekre a frt 4¹/₂ és bélyeg,
együtt frt 6¹/₂ és bélyeg.

Ezüst-szelvények 1. júliusra, már a mai napon vál-
tatnak be ártóbblettel.

Előlegeket állampapírok, sorsjegyek, és letéti je-
gék **legolcsóbban** ad
bank- és váltó-üzlete, Budapes-
ten, Hatvani-utca, az újvilág-
utca átellenében. 4612

Lóry J.

Dr. Lengil Frigyes

nyir-balzsama

Kitünő hatású és jelessegénel forrva valamennyi
szépség-szer között az első rangú foglajja el, és
számos év óta a legbirtelisebb készítménynek
bizonyul. E tulajdonságok világhírt szerettek
neki a szükségeslettel emeltek a művelt nemzetek
számos férfa és högye előtt. — Ezen

növényi szépség-zománcz

Által megnevelített bürszínleletek kevés pillanat alatt vakítóan fehérek
lesznek, a legnagyobb simaság- és finomsággal összekötve. Minden
használat után majd nem észrevehetlen pikkelyek válnak el a bőrtől,
mialatt ezer meg ezerén, kik e balzsamot szakadatlanul használták,
bőve tovább minden bürszínleletétől, ugymint: napégés, szepió,
himlöhely, pörseések, bőrhelyrag, kiltések, az arcz és orr természetellen
vörössége, a bőr b teges külleme, sörnör stb. stb. nem csak teljesen
megszabadultak, hanem török minden évszakban azon bárony-
szerű, fehér ruganyosságot nyerte, mely a tökéletesen szép bürszín-
hez megkivántatik, és a melyet e szer használatá által a késő aggkorig
is megüríthetnek.

Egy korsóval, használati utasítással együtt frt 1.50.

Valódi minőségben kapható Budapestén Török József, gyógyszer-
áránál, király-utca 7. Pozsonyban Plasztory Bodog gyógyszer-
áránál, Mihály-kapu. Temesváron Tarcazy István gyógyszer-
áránál, Fröhstük J. L. kereskedőnél. 4596

patkány- és egér-irtó szer.

Egy bádog-doboz a 1 frt 6
doboz 3 frt 6. Valódi per-
sziál, minden

rovart irtó por.

Köveletlen szál-
lírmányú, vegyileg
tisztá növénykészt
menny, csupán válo-
gatótt, jóállás mel-
letti bürszínlelet al-
katrészekből őszelítve, telje-
sen mérgek nélküli, mint a polos-
kák, bolhák, mely, házi tü-
csök, svábbogár, hangyák
stb. ket fölmulhatatlan bür-
színlelettel és teljes hatású
gyanant elismerve, dobozok-
ban, minden doboz egy szóró-
készülékkel ellátva, 1 frt
35 kr. 6, és
30 kr. 6.

svábbogár (Leimchen) irtó por.

1 csomag ára 50 kr. 6 csomag
3 frt 35 kr. 6.

orsz-bogárt

(csótány-bogár) irtó
por. dobozok-
ban (külön szóró-
készülékkel ellát-
va), ára 1 doboznak
1 frt és kisebb 55 kr.
6.

Tejlen mérgek- mentes, biztos és gyöké- res hatású

molyokat és hangyákat irtó por.

E por nemcsak megóv a moly-
és hangya-károktól ellen, ha-
nem még biztosan és gyöké-
resen ki is irtja erova-
rokat, haaz butorok, szö-
nyezek, télliruhák, gyap-
júkalmak, szőcsokruk, hó-
csiba stb. birtetik. Dobo-
zokban o. 6. 1 frt 55 kr. és 30
kr. jával.

Ca. és kir. szab. gyökéresen ható poloska-irtó szer,

butorok számára. Egy nagy
üveg 50 kr. 6 üveg 2 frt 55 kr.
1 kis üveg 30 kr. 6 üveg 1 frt
55 kr. 6.

Fölmulhatatlan hatású poloska-irtó szesz

falazat számára Festésnél, me-
s-elésnél vagy falak mázolásá-
nál a festébe, mészebe vagy
vakolatba keverésre alkalmas.
Egy pintes üveg ára 1 frt, 6
pintes üveg 5 frt. 1 pintes üveg
elégseges egy közepnagságu
szobára.
Elpusztíthat-
lan mérge-
fajlatok, me-
lyek segélye-
vel a rovar-
moly vagy

orsz-bogár-por e yformán szét szórható, és a legkisebb hasza- dékoka belövelhető. Egy da- rab ára 50 kr. 6.

Számos megrendelést vár:
REISS B.
magy. kir. szabad. vegyszerár gya
Budapest, király-utca 46. I. em.

Fiókraktár: 4474
Hyeek Adolf ur fiókjában,
Pesten, három korona-utca 9.